

Bundel van de Commissie MO van 13 mei 2019

Agenda bijlagen

Agenda openbare rc MO d.d. 2019-05-13 (G19-000916)

- 01 Opening en mededelingen
- 02 Mededelingen wethouders
- 03 Vaststelling agenda
- 04 Spreekrecht voor burgers
- 05 Besluitenlijst raadscommissie MO d.d. 1 april 2019
Concept besluitenlijst rc MO d.d. 2019-04-01 (G19-000926)
- 06 Toezeggingenlijst
De memo's die bij dit agendapunt zijn gevoegd, zullen niet inhoudelijk behandeld worden maar ontvangt u ter informatie. Indien een commissielid een memo inhoudelijk wenst te behandelen, kunt u dit bij de commissiegriffier aangeven (met een motivatie), zodat dit geagendeerd kan worden in de volgende vergadering.
Concept toezeggingenlijst rc MO d.d. 13 mei 2019 (G19-000912)
Aanvullende memo inzake de Verordening tegemoetkoming kosten kinderopvang (19-0086989)
memo wethouder Vreugdenhil inzake beeld Gravin machteld (19-0089324)
memo wethouder Vreugdenhil inzake vragen AD over thuiszorg (G19-000910)
memo wethouder Vreugdenhil inzake kernboodschappen GGD Haaglanden (19-0103438)
memo wethouder Vreugdenhil bijlage inzake Kernboodschappen GGD Haaglanden (19-0009912)
memo wethouder van der Stee inzake uitspraak Raad van State inzake Islamitische school (19-0106110)
Memo wethouder Vreugdenhil inzake incidentele wijziging gemeentelijke bijdrage SKT (19-0115040)
- 07 Lange Termijn Agenda
Concept LTA rc MO d.d. 13 mei 2019 (G19-000911)
- 08 Lijst ingekomen stukken
- 08.01 Schrijven Vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden d.d. 21-03-19 inzake gegevenskaart
*Motivatie fractie WV:
Wat gaat het College verder doen met deze kennisgegevenskaart Haaglanden?
Wat gaan onze drie corporaties doen om de schaarse woningvoorraad zo adequaat mogelijk te benutten en in hoeverre geeft deze informatie aanleiding de nu in procedure zijnde verordening aan te passen?*
Kerngegevenskaart Haaglanden (G19-000740)
- 09 Memo wethouder van der Stee inzake overzicht toegekende projecten talentontwikkeling 1e tranche
*Motivatie fractie VVD:
Graag een toelichting van de wethouder op dit stuk en een doorkijk naar de mogelijkheden in de toekomst, ook financieel.*
memo wethouder van der Stee inzake overzicht toegekende projecten talentontwikkeling 1e tranche
- 10 Motie fracties WV-GBW-GL-PvdA-D66 tegen structureel terugbrengen uren hulp in de huishouding in Westland
Tijdens de raadsvergadering van 16 april 2019 is afgesproken om deze motie eerst te bespreken in de raadscommissie MO.
Motie fracties WV-GBW-GL-PvdA-D66 tegen structureel terugbrengen uren hulp in de huishouding in Westland (G19-000937)
2019 presentatie vng uitspraken crvb (G19-001072)
Rechter doet opnieuw uitspraak over indicatie huishulp Enschede (G19-001073)
Uitspraak doodsteek resultaatgericht indiceren - deel 1 (G19-001069)
Uitspraak doodsteek resultaatgericht indiceren - deel 2 (G19-001070)
Uitspraak doodsteek resultaatgericht indiceren - deel 3 (G19-001071)
- 11 Motie WV inzake doorstroom ouderen naar geschikte woningen
Tijdens de raadsvergadering van 16 april 2019 is afgesproken om deze motie eerst te bespreken in de raadscommissie MO.

Motie fractie WV inzake doorstroom ouderen naar geschikte woningen (G19-000858)

12

Motie fractie WV inzake meergeneratiewoningen voor ouderen

Tijdens de raadsvergadering van 16 april 2019 is afgesproken om deze motie eerst te bespreken in de raadscommissie MO.

Motie WV inzake meergeneratiewoningen voor ouderen (G19-000859)

13

Rondvraag

Rondvraag 1 fractie WV inzake bestemming Aloysiuschool (G19-001025)

Rondvraag 2 fractie WV inzake verzoek Bestuur dorps huis Kastanjehof Kwintsheul (G19-001041)

Rondvraag 2 fractie WV bijlage Schrijven dorps huis Kastanjehof inzake exploitatietekort (G19-000832)

Rondvraag 3 fractie WV inzake voortgang overleg Leuningjes-Veiling-WOS (G19-001075)

Rondvraag 4 fractie D66 Westland inzake extra gelden jeugdzorg (G19-001097)

Rondvraag 5 fractie GBW inzake lachgas ballonnen evenementen (G19-001101)

14

Sluiting

**Aan de leden van de raadscommissie MO
Aan wethouder van der Stee, wethouder Varekamp
en wethouder Vreugdenhil**

Postadres:
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1,
2672 TA Naaldwijk
(0174) 673 037
(0174) 673 600
griffie@gemeentewestland.nl
www.gemeentewestland.nl

DATUM	UW BRIEF	UW KENMERK	ONS KENMERK	BIJLAGE(N)
12 april 2019	--	--	G19-000916	diverse
COMMISSIEGRIFFIER		AFDELING/TEAM		DOORKIESNUMMER
C. Wortelboer		Griffie		(0174) 67 3047
ONDERWERP				DATUM VERZONDEN
				18 APRIL 2019

**Agenda raadscommissie MO
maandag 13 mei 2019 om 19.00 uur**

Hierbij ontvangt u de agenda voor de **OPENBARE** vergadering van de raadscommissie MO van **maandag 13 mei 2019, aanvang 19.00 uur, in de Raadzaal, Verdilaan 7 te Naaldwijk.**

	Agendapunt	Stukken	Aard agendapunt/nadere informatie
1.	Opening en mededelingen		
2.	Mededelingen wethouder(s)		
3.	Vaststelling agenda	Bijgevoegd	Ter vaststelling
4.	Spreekrecht voor burgers	Bijgevoegd	Er is gelegenheid tot het benutten van het spreekrecht m.b.t. de vastgestelde vermelde agendapunten.
5.	Besluitenlijst raadscommissie MO 1 april 2019	Bijgevoegd	Ter vaststelling
6.	Toezeggingenlijst	Bijgevoegd	Ter vaststelling en bespreking van de voortgang
7.	Lange Termijn Agenda	Bijgevoegd	Ter vaststelling en bespreking van de voortgang

	Agendapunt	Stukken	Aard agendapunt/nadere informatie
8.	Bespreken ingekomen stukken	Bijgevoegd	<p>Ter bespreking</p> <p>1. Schrijven Vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden d.d. 21-03-19 inzake gegevenskaart <u>Geagendeerd door fractie WV</u> Wat gaat het College verder doen met deze kennisgegevenskaart Haaglanden? Wat gaan onze drie corporaties doen om de schaarse woningvoorraad zo adequaat mogelijk te benutten en in hoeverre geeft deze informatie aanleiding de nu in procedure zijnde verordening aan te passen?</p> <p>Wethouder van der Stee is uitgenodigd om bij dit agendapunt aanwezig te zijn.</p> <p>Na afloop van de behandeling in de raadscommissie zal de voorzitter vaststellen wat het vervolgtraject zal zijn. De commissie heeft vier mogelijkheden: de commissie zal een concept-reactie opstellen</p> <ul style="list-style-type: none"> • de commissie geeft aan dat de brief voldoende is behandeld (behandeladvies 1) • de commissie zal de brief alsnog in handen stellen van het college voor verdere afhandeling (behandeladvies 3) • de commissie zal de brief alsnog in handen stellen van het college ter voorbereiding van een raadsvoorstel (behandeladvies 4)
9.	Memo wethouder van der Stee inzake overzicht toegekende projecten talentontwikkeling 1e tranche	Bijgevoegd	<p>Ter bespreking <u>Geagendeerd door fractie VVD Westland</u> Graag een toelichting van de wethouder op dit stuk en een doorkijk naar de mogelijkheden in de toekomst, ook financieel.</p> <p>Wethouder van der Stee is uitgenodigd om bij dit punt aanwezig te zijn.</p>
10.	Motie fracties WV-GBW-GL-PvdA-D66 tegen structureel terugbrengen uren hulp in de huishouding in Westland	Bijgevoegd	<p>Ter bespreking</p> <p>Tijdens de raadsvergadering van 16 april 2019 is afgesproken om deze motie eerst te bespreken in de raadscommissie MO.</p> <p>Wethouder Vreugdenhil is uitgenodigd om bij dit punt aanwezig te zijn.</p>
11.	Motie fractie WV inzake doorstroom ouderen naar geschikte woningen	Bijgevoegd	<p>Ter bespreking</p> <p>Tijdens de raadsvergadering van 16 april 2019 is afgesproken om deze motie eerst te bespreken in de raadscommissie MO.</p> <p>Wethouder van der Stee en wethouder Vreugdenhil zijn uitgenodigd om bij dit punt aanwezig te zijn.</p>
12.	Motie fractie WV inzake meergeneratiewoningen voor ouderen	Bijgevoegd	<p>Ter bespreking</p> <p>Tijdens de raadsvergadering van 16 april 2019 is afgesproken om deze motie eerst te bespreken in de raadscommissie MO.</p> <p>Wethouder van der Stee en wethouder Vreugdenhil zijn uitgenodigd om bij dit punt aanwezig te zijn.</p>
13.	Rondvraag	Eventuele vragen ontvangt u gescheiden	<p>Tijdens de raadscommissievergadering kunnen leden van de raadscommissie politiek-actuele, technische, informatieve vragen stellen. De fractievoorzitters en het Presidium hebben de zorg voor het beheersbaar houden van het aantal vragen in de vragenrondes.</p> <p>De deadline voor het indienen van vragen voor de raadscommissie MO is op vrijdagmiddag 12:00 uur, voorafgaand aan de maandag, waarop 's-avonds de raadscommissie MO vergadert.</p>

	Agendapunt	Stukken	Aard agendapunt/nadere informatie
14.	Sluiting		

Hoogachtend,
C.Y. van Staalduinen,
voorzitter van de raadscommissie MO

Besluitenlijst raadscommissie
MO

Documentnummer:
G19-000926

CONCEPT-BESLUITENLIJST

VERGADERING VAN DE RAADSCOMMISSIE MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING,

GEHOUDEN OP MAANDAG 1 APRIL 2019

(CONCEPT) BESLUITENLIJST

van de vergadering van de raadscommissie Maatschappelijke Omgeving van de gemeente Westland, gehouden op 1 april 2019, aanvang 19.00 uur, locatie Raadzaal gemeentekantoor, Verdilaan 7 in Naaldwijk.

Aanwezig zijn als

Voorzitter: mevr. C.Y. van Staalduinen
Commissiegriffier: mevr. C.Wortelboer
Commissieleden : dhr. P.J.L.J. Duijsens (plv. voorzitter),
mevr. A. N. van der Eijk-Groeneveld, mevr. C. Huisman,
dhr. J. Bogaard, dhr. A.B. Tabben, dhr. A.P. van der Meer,
mevr. J.G.M. Suijker-van Wingerden, mevr. K.M. van Rijn-van Tol,
mevr. M.D. van der Stelt, mevr. G.W.C. van der Knaap,
mevr. C.D.M. Heijl, dhr. A. de Bloeme,
mevr. J. Muilwijk-van der Hoeven, dhr. U.M. Spaans,
dhr. M. van Ooijen, mevr. E.M.J. Daalhof, dhr. B. Mohcin en
mevr. H. Belhaddad
Portefeuillehouder(s): wethouders B.P.M van der Stee, P. Varekamp en P.A. Vreugdenhil
Afwezig met bericht van kennisgeving: mevr. O.M.L Strik-van der Ende, dhr. H.C. van Velden en
dhr. G.B. Voois
Verder aanwezig : dhr. J.J. van Rossum, dhr. A.J. van den Berg en dhr. N.J.M. de Gier

	Onderwerp	Besluit
1.	Opening en mededelingen	De voorzitter opent de vergadering om 19.10 uur. De voorzitter heeft geen mededelingen. Mw. Strik en dhr. van Velden hebben zich afgemeld.
2.	Mededelingen wethouder(s)	Er zijn geen mededelingen van de wethouders.
3.	Vaststelling agenda	De agenda wordt vastgesteld
4.	Spreekrecht voor burgers	Er hebben zich geen burgers gemeld voor het spreekrecht.
5.	Besluitenlijst raadscommissie MO van 4 maart 2019	De besluitenlijst wordt vastgesteld.
6.	Toezeggingenlijst	Fractie WV wil weten waarom TZ218MO zo lang op zich laat wachten. Het antwoord van wethouder Zwinkels wordt morgen in de commissie Ruimte gegeven. Fractie CDA heeft een vraag over de memo d.d. 26 februari 2019 van wethouder Vreugdenhil inzake dementie. In de laatste alinea wordt gesproken over een vraag van een inwoner van het Westland om deel te nemen aan de dagopvang in de Zorgtuinderij in Wateringen. De fractie wil weten wat het antwoord op die vraag is. Wethouder Vreugdenhil heeft het antwoord niet paraat. Later op de avond geeft de wethouder aan dat de bewoner in Delft geplaatst is

		omdat er meer klachten waren dan dementie en deze konden in Westland niet behandeld worden.
7.	Lange Termijn Agenda	Fractie WV vraagt of LTA217MO in april 2019 beantwoord gaat worden. Wethouder Vreugdenhil geeft aan dat het later wordt.
8.	Bespreken Ingekomen Stukken	<ol style="list-style-type: none"> Schrijven college d.d. 20-02-19 inzake toekomstverkenning sportpark De Hoge Bomen Agenderingsverzoek fractie WV Wethouder Varekamp wil een eenduidig afwegingsmoment met de commissie en raad bespreken, om te komen tot keuzes. Hier zit deelvisie Hoge Bomen bij en een deel korte termijn. Urgentie op de Hoge Bomen van voetbal en hockey is bekend bij het college. Deze zullen als 1^e aangepakt worden. Schrijven GGD Haaglanden d.d. 14-02-19 inzake rekeningresultaat 2018 GR GGD en VT Haaglanden Agenderingsverzoek fractie WV Wethouder Vreugdenhil antwoordt dat het doen van een veiligheidsbeoordeling naar aanleiding van meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling de belangrijkste functie van Veilig Thuis Haaglanden is. Indien een casus doorverwezen kan worden pakt in Westland het SKT dit doorgaans op. Er vindt veel overleg plaats tussen SKT en Veilig Thuis. Een medewerker van Veilig Thuis is een dagdeel in de week aanwezig bij het SKT. Indien een gezin niet meewerkt met het SKT zal Veilig Thuis de casus weer oppakken. Veilig Thuis heeft een adviserende taak richting het SKT. De gelden van GGD en Veilig Thuis zijn strikt gescheiden. De verdeling van subsidies aan SKT en Veilig Thuis gebeurt volgens de regels. Wethouder Vreugdenhil zegt toe dat hij inzicht zal geven van de aantallen casussen van opschaling van Veilig Thuis naar de Veiligheidstafel en hoger. TZ220MO Schrijven college d.d. 15-02-19 inzake voortgang motie basisschool in nieuwbouwwijk Hoogeland Agenderingsverzoek fractie WV Wethouder van der Stee antwoordt dat het IHP in december 2018 en januari 2019 in de commissie en raad is besproken. Het IHP is gebaseerd op cijfers van de oktober telling 2018. Uit het IHP bleken, in tegenstelling tot eerdere jaren, tekorten te zijn ontstaan. Het voortraject om tot het IHP te komen, heeft 1,5 jaar geduurd. Het IHP is ter kennisname door

		<p>de raad vastgesteld.</p> <p>Het voorstel komt terug bij de voorjaarsnota en begroting. Voor tijdelijke bouw wordt 1 1/4 miljoen beschikbaar gesteld. Afhankelijk van de uitwerking van het IHP, welke maatschappelijke functies, welke andere partners, kindcentrum, mogelijk aankoop van grond enz. zal in het meerjaren investeringsprogramma een bedrag van 3,95 miljoen worden opgenomen.</p> <p>2 Groepen van de Regenboogschool zouden naar het oude gebouw van de Daltonschool kunnen. Tot de verhuizing van de Daltonschool kan de Regenboogschool het plaatsen van de 2 groepen intern oplossen, tot uiterlijk de zomer van 2020. Wethouder van der Stee legt uit dat het Kindcentrum de nieuwe benaming is van de vroegere brede school.</p> <p>4. Schrijven college d.d. 19-02-19 inzake Flexwonen Geagendeerd door fractie WV</p> <p>Wethouder van der Stee antwoordt dat de Oostduinlaan beschikbaar is en qua grootte en ligging in aanmerking komt. Op 21 maart j.l. is er overleg geweest met omwonenden. In het vervolgproces worden de mogelijkheden bekeken.</p> <p>In het vorige college is de Oostduinlaan ook ter sprake gebracht. Toen betrof het het vestigen van statushouders en niet arbeidsmigranten of spoedzoekers. Omdat er toen veel bezwaren waren, is er afgezien van dit plan.</p>
9.	Voorstel tot vaststelling Pauzewoningen	<p>Wethouder van der Stee beantwoordt technische vragen.</p> <p>Het voorstel gaat als Bespreekstuk naar de raadsvergadering van 16 april 2019.</p>
10.	Voorstel tot vaststelling Verordening Kinderopvang op sociaal-medische indicatie Westland	<p>Wethouder Vreugdenhil beantwoordt technische vragen.</p> <p>Het voorstel gaat als Hamerstuk naar de raadsvergadering van 16 april 2019.</p>
11.	Memo burgemeester Arendse en wethouder Vreugdenhil inzake nalevingsonderzoek Nuchter-campagne Zero Heroes	<p>Wethouder Vreugdenhil antwoordt dat er is in Westland geen apart alcoholpreventiebeleid is maar onderdeel is van het lokaal gezondheidsbeleid en sociaal beleidskader.</p> <p>Partners voeren activiteiten uit inzake alcoholpreventie. De lijst met activiteiten die in 2018 op dit gebied hebben plaatsgevonden stuurt de wethouder toe.</p> <p>TZ221MO</p> <p>Activiteiten plan 2019-2020 wordt op dit moment opgesteld. In 2019 komt er een vervolg op het project Zero Heroes. De extra acties zijn onder andere op bestuurlijk niveau in gesprek met sportverenigingen en horeca inzake alcoholpreventiebeleid. Tevens wil Westland aansluiten bij</p>

		<p>Project Utrecht. Alcoholvrije evenementen kunnen onder de aandacht gebracht worden van organisatoren, de gemeente speelt hierin tot nu toe geen rol.</p>
12.	Voorstel tot snelle terugplaatsing Gravin Machteld beeld	<p>Wethouder Vreugdenhil geeft aan dat wat het college betreft de motie is uitgevoerd. Er is een nieuwe plek voor het beeld. Het verzoek om het beeld nabij het Schoenmakershuisje te 's-Gravenzande te plaatsen, neemt de wethouder morgen mee in de vergadering van het college.</p>
13.	Motie fracties WV-D66 inzake oplossing voor schrijnend tekort aan verpleegbedden en crisisbedden	<p>Wethouder Vreugdenhil geeft aan dat er vanmiddag een bespreking is geweest met Pieter van Foreest inzake de Naaldhorst. Er komt een reactie van het college naar de raad, waardoor de motie overbodig zal zijn.</p> <p>De motie wordt ingetrokken.</p>
14.	Motie fractie WV inzake verdere ondersteuning mantelzorgers in Westland	<p>Wethouder Vreugdenhil geeft aan dat hij in gesprek blijft met DSW. De wethouder gaat onderzoeken of het mogelijk is om een gratis westlandpas aan mantelzorgers te verstrekken.</p> <p>TZ222MO</p> <p>Mantelzorgers zijn onbetaalbaar. Waardering wordt zeker op prijs gesteld.</p> <p>De wethouder gaat de gebruiksvriendelijkheid van de website van Vitis onderzoeken.</p> <p>TZ223MO</p> <p>De motie wordt aangehouden.</p>
15.	Rondvraag	<p>Rondvraag 1: fractie LPF inzake huisvestingsverordering</p> <p>Wethouder van der Stee antwoordt dat het niet klopt dat 25% van het jaarlijks aanbod sociale huurwoningen gereserveerd is voor woningzoekenden van buiten de gemeente Westland. Het is een open woningmarkt. Binnen die markt komt iedereen dus ook westlanders in aanmerking voor een woning. Via lokaal maatwerk is 25% bestemd voor Westland. Tevens is voor Westland 25% beschikbaar vanuit de hele regio. Voor de overige 50 woningen komt iedereen in aanmerking. Huisvesten van statushouders is een wettelijke verplichting. De gemeente wil grip houden op het huisvesten van statushouders. Via het lobbytraject bij de VNG wil de wethouder invloed uitoefenen op de verdeelsleutel. Indien Westland niet voldoet aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders kan de provincie uiteindelijk op kosten van de gemeente de huisvesting van statushouders gaan regelen.</p> <p>Rondvraag 2: fractie VVD inzake evaluatie beleid handhaving kinderopvang</p> <p>Wethouder Vreugdenhil geeft aan dat er geen evaluatie is toegezegd. Door wetswijzigingen en veranderde beleidsregelingen is er momenteel wel noodzaak om te</p>

		evalueren. TZ224MO De wethouder komt met een memo waarin hij het aantal overtredingen in 2018 door de invoering van de nieuwe eisen uiteenzet. TZ225MO
14.	Sluiting	De voorzitter sluit de vergadering om 20.57 uur

Toezeggingenlijst Raadscommissie MO		<i>Documentnr. G19-000912</i>	
<i>Beleidsreinen commissie Maatschappelijke Omgeving Sport, Jeugd- en jongerenwerk, Zorg en welzijn (WMO en ouderen), Volksgezondheid, Sociale zaken (Werk en inkomen), Onderwijs en kinderopvang, Kunst, Cultuur en historisch erfgoed.</i>			
Nr.	Actie	Ingebracht	Wanneer gereed
TZ210MO	De wethouder komt met een plan van aanpak inzake meer openbare en opgestelde toiletten. Wethouder P.A. Vreugdenhil	18-06-2018 rc MO	Wethouder geeft in rc MO van 01-04-2019 het verwachte tijdspad aan (afgesproken in rc MO van 04-03-2019)
TZ217MO	De wethouder houdt de commissie leden op de hoogte van de gang van zaken betreffende de 2 ^e Pilot inzake integraal PGB. Wethouder P.A. Vreugdenhil	04-03-2019 rc MO	PM (Indien er informatie wordt aangeleverd)
TZ218MO	De wethouder stuurt een gespecificeerd kostenoverzicht van het aanleggen van een invalidentoilet nabij een strandopgang. Wethouder C.C.M. Zwinkels	04-03-2019 rc MO	Q2 2019 Rc MO d.d.01-04-2019, beantwoording in rc Ruimte d.d. 02-04-2019
TZ220MO	De wethouder geeft inzicht in de aantallen casussen van opschaling van Veilig Thuis Haaglanden naar de veiligheidstafel en hoger. Wethouder P.A. Vreugdenhil	01-04-2019 rc MO	PM
TZ221MO	De wethouder stuurt een lijst met activiteiten die in 2018 hebben plaatsgevonden op het gebied van alcoholpreventie. Wethouder P.A. Vreugdenhil	01-04-2019 rc MO	PM
TZ222MO	De wethouder onderzoekt de mogelijkheden om een Westland pas gratis te verstrekken aan mantelzorgers. Wethouder P.A. Vreugdenhil	01-04-2019 rc MO	PM
TZ223MO	Onderzoek naar de gebruikersvriendelijkheid van de website van Vitis Wethouder P.A. Vreugdenhil	01-04-2019 rc MO	PM
TZ224MO	Evaluatie inzake beleid handhaving kinderopvang Wethouder P.A. Vreugdenhil	01-04-2019 rc MO	Q3 2019
TZ225MO	De wethouder komt met een memo inzake het aantal overtredingen in 2018 door de invoering van de nieuwe eisen met betrekking tot handhaving kinderopvang Wethouder P.A. Vreugdenhil	01-04-2019 rc MO	PM

Memo | Beleid

AAN : Commissie MO
VAN : Wethouder P.A. Vreugdenhil
C.C. :
DATUM : 3 april 2019
BETREFT : Aanvullende memo inzake de Verordening tegemoetkoming kosten kinderopvang

---

Aanleiding

In de commissievergadering van maandag 1 april 2019 is de Verordening tegemoetkoming kosten kinderopvang behandeld. Bij de behandeling van deze verordening is door raadslid De Gier aangegeven dat de tegemoetkoming op grond van een sociaal-medische indicatie mogelijk verkeerd toegepast wordt in de verordening. Daarbij is aangegeven dat de sociaal-medische indicatie gebaseerd moet zijn op de situatie van het kind en niet op die van de ouders.

In deze memo wordt ingegaan op de gestelde vraag.

Richtlijnen sociaal-medische indicatie VNG

De VNG heeft een document met richtlijnen opgesteld voor gemeenten voor toepassing van de sociaal-medische indicatie. Bij de sociaal-medische indicatie gaat het om de situatie van de ouders. De Verordening tegemoetkoming kosten kinderopvang zoals voorgelegd is in lijn met deze richtlijnen.

Voor een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op basis van de situatie van het kind zijn andere mogelijkheden:

- Voor- en vroegschoolse educatie (vve) – *vve is bedoeld voor kinderen van 2 – 4 jaar die wat extra voorbereiding kunnen gebruiken voordat ze naar de basisschool gaan. Kinderen die het nodig hebben vanwege een (risico op) taal- of ontwikkelingsachterstand krijgen via het consultatiebureau een VVE-verklaring. Hiermee komen zij in aanmerking voor extra dagdelen peuteropvang. Met deze VVE-verklaring kunnen ouders hun kind inschrijven bij een kinder- of peuteropvang die vve aanbiedt. De indicatie van doelgroepkinderen is gebaseerd op de risicofactoren die een achterstand in (spraak-taal) ontwikkeling kunnen veroorzaken. In Westland gelden de volgende criteria voor het verkrijgen van een VVE-indicatie:*
  - o *gewichtenleerling (hangt samen met het opleidingsniveau ouders);*
  - o *taalontwikkelingsachterstand;*
  - o *thuis taal is geen Nederlands;*
  - o *(taal)ontwikkelingsarme thuissituatie;*
  - o *sociaal-emotionele omstandigheden en medische problematiek met risico op taalontwikkelingsachterstand.*
- *Gesubsidieerde peuteropvang – voor ouders die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst bestaat de mogelijkheid dat hun kind (vanaf 2 jaar) gebruik maakt van een gesubsidieerde peuteropvangplek. Kinderen kunnen dan gedurende een aantal dagdelen per week naar de peuteropvang. Ouders betalen hiervoor een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.*

Memo

AAN : Leden van de commissie MO
VAN : Wethouder P.A. Vreugdenhil
C.C. :
DATUM : 4 april 2019
BETREFT : Het beeld van Gravin Machteld

De fractie van Westland Verstandig, bij monde van de heer Duijsens, heeft in de commissie MO van 1 april 2019 het college van B&W aangeboden het beeld van Gravin Machteld op een plek bij het zgn. 'schoenmakershuisje' te plaatsen en het college verzocht deze locatie in overweging te nemen. Het 'schoenmakershuisje' is recent aangekocht door de heer Duijsens en zal gebruikt gaan worden als burgerkantoor van Westland Verstandig.

Bij de herinrichting van het Marktplaatsplein is tijdens het participatietraject en de besluitvorming die daarop volgde vastgesteld dat er op het Marktplaatsplein geen plaats meer is voor het beeld. Omdat het beeld van Gravin Machteld in eigendom is van de gemeente Westland is na vaststelling van het ontwerp van het Marktplaatsplein het initiatief genomen om samen met een werkgroep en de kunstenaar op zoek te gaan naar een geschikte alternatieve locatie binnen het centrum van 's-Gravenzande. De gemeenteraad heeft na diverse moties en besprekingen zich geschaard achter de wens van het college om het beeld een nieuwe plek te geven in het parkje van het nieuw op te richten complex ter plaatse van het oude gemeentekantoor aan de Van Geeststraat in 's-Gravenzande. De realisatie van dit nieuwe complex is voorzien in 2021.

Zoals toegezegd is dit verzoek door mij in het college ter sprake gebracht en de conclusie luidt als volgt. Het verzoek van Westland Verstandig past niet bij de visie van het college en is niet in overeenstemming met het gevoel in de raad. Dit betekent dat het college niet zal ingaan op het verzoek van Westland Verstandig om het beeld bij het 'Schoenmakershuisje' te plaatsen. Het college ziet ook geen reden de discussie over een nieuwe plek voor het beeld opnieuw te starten.

Memo

AAN : de leden van de commissie MO

VAN : wethouder P.A. Vreugdenhil

C.C. :

DATUM : 12 april 2019

BETREFT : Vragen AD over thuiszorg

Op 27 maart heeft het AD aan het college een aantal vragen gesteld over thuiszorg. Gistermorgen, 11 april, ontvingen wij hierop nog een paar aanvullende vragen. De fractie Westland Verstandig stelde op 11 april artikel 42 vragen over hetzelfde onderwerp.

Omdat wij de vragen van het AD veel eerder hebben ontvangen dan de vragen van de fractie Westland Verstandig, hebben wij deze vooruitlopend op de beantwoording van de artikel 42 vragen beantwoord. Onze reactie luidt als volgt:

Inzet van de gemeente is onverminderd om ondersteuning te bieden aan iedereen die dat nodig heeft. In 2019 is er wel iets veranderd. We kijken meer naar het resultaat dat met de ondersteuning bereikt moet worden in plaats van de in te zetten producten (zoals uren hulp bij het huishouden). In de nieuwe situatie komt er een Wmo consulent bij de cliënt over de vloer voor een keukentafelgesprek. Er wordt onderzocht in hoeverre de zorg nog passend is. Welke ondersteuning heeft de cliënt nodig én wat kan de cliënt zelf nog? Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat de cliënt eigenlijk zelf nog wel de was kan opvouwen, maar niet de was in de wasmachine kan doen. Uiteindelijk gaat het er om dat het huis schoon en leefbaar is.

De gemeente stelt samen met de cliënt de resultaten vast die behaald moeten worden. Vervolgens wordt afgesproken hoe het huis schoon en leefbaar blijft. Hier heeft de cliënt inspraak in. Het kan zo zijn dat de cliënt toch meer taken zelf kan uitvoeren, of via zijn netwerk kan laten uitvoeren. De kans is daarom aanwezig dat de hulp minder vaak hoeft te komen om de resultaten te behalen.

Deze aanpak heeft niks te maken met een tekort aan personeel, maar zorgt er voor dat er voor inwoners en zorgprofessionals meer ruimte ontstaat. Het heeft ook helemaal niks te maken met de eigen bijdrage die vanaf 1-1-2019 niet meer inkomensafhankelijk is.

Als mensen het niet eens zijn met het aantal uren dan adviseert de gemeente hen hierover het gesprek aan te gaan met de Wmo-consulent of zorgaanbieder. Dat de hulp voor een paar maanden wordt stopgezet als je bezwaar maakt is onzin.

De artikel 42 vragen van de fractie Westland Verstandig zullen zo snel mogelijk worden beantwoord.

Memo

AAN : leden van de commissie Maatschappelijke Ondersteuning
VAN : Wethouder P. Vreugdenhil
C.C. :
DATUM : 23 april 2019
BETREFT : Kernboodschappen GGD Haaglanden

Bijgaand treft u de publicatie van de GGD Haaglanden, “Gezondheid in beeld” voor gemeente Westland, aan. In deze publicatie zijn kernboodschappen voor beleid lokale gezondheid van GGD Haaglanden opgenomen.

De kernboodschappen gaan over gezondheidsthema’s die in afstemming met de GGD Haaglanden zijn bepaald. GGD Haaglanden heeft op basis van gegevens uit de gezondheidsmonitor 2018 beleidsaanbevelingen geformuleerd voor het lokale gezondheidsbeleid van Westland. Deze aanbevelingen worden meegenomen in de uitvoering van het beleid. Met betrekking tot de meeste aanbevelingen wordt inmiddels uitvoering gegeven in samenwerking met onze partners. Voor andere aanbevelingen geldt dat hiervoor plannen worden opgesteld.

U ontvangt op korte termijn een overzicht van de activiteiten waarmee uitvoering wordt gegeven aan de aanbevelingen.

Gemeente Westland

19-0009912

Gemeente Westland
Ingekomen - Team Registratie
15 JAN. 2019

BEZOEKADRESSEN

Westeinde 128
2512 HE Den Haag

Reinier de Graafweg 5
2625 AD Delft

Croesinckplein 24-26
2722 EA Zoetermeer

POSTADRES

Postbus 16130
2500 BC Den Haag

T (088) 355 01 00
Info@ggdhaaglanden.nl

www.ggdhaaglanden.nl
IBAN NL17BNGH0285109626

Afdeling: Directie GGD Haaglanden

College van burgemeester en wethouders Westland

Onderwerp: Kernboodschappen voor Beleid 2018

Ons kenmerk: OCW/ 2018.7080

Aantal bijlagen: 1

Datum: 10 januari 2019

Inlichtingen bij: Marleen Sterker

Doorkiesnummer: 06-52460162

Geacht college,

Met veel plezier bied ik u "*Gezondheid in beeld*" voor de gemeente Westland aan. In deze publicatie zijn kernboodschappen voor beleid van GGD Haaglanden opgenomen.

Op basis van de gegevens uit de gezondheidsmonitor 2018 heeft GGD Haaglanden beleidsaanbevelingen geformuleerd voor het lokale gezondheidsbeleid van Westland. Deze kernboodschappen bieden u handvatten voor de invulling van uw beleid. De kernboodschappen zijn een aanvulling op de maatschappelijke opgave die u voor het sociaal domein zelf al heeft geformuleerd en gaan over een aantal gezondheidsthema's die in afstemming met uw gemeenten zijn bepaald.

De kernboodschappen en de eerder verschenen gezondheidsmonitor vormen een goede basis om het gesprek over de uitvoering van het gezondheidsbeleid met samenwerkingspartners in Westland aan te gaan.

Met het uitbrengen van deze publicatie geeft GGD Haaglanden invulling aan de in de Wet publieke gezondheid voorgeschreven taak om op epidemiologische analyse gebaseerd inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking te bieden. Als adviseur op het gebied van publieke gezondheid kan GGD Haaglanden u in het vervolgtraject verder ondersteunen bij het verder invullen en uitvoeren van het lokale gezondheidsbeleid.

Ik hoop dat deze "*Gezondheid in beeld*" u inspireert en een bijdrage kan leveren bij het ontwikkelen en uitvoeren van het lokaal gezondheidsbeleid.

Met vriendelijke groet,

A.A.H.M. van Dijk
Directeur Publieke Gezondheid Haaglanden

GGD

Haaglanden

Kernboodschappen

voor lokaal gezondheidsbeleid

2018

Westland

Gezondheid in beeld

Inhoudsopgave

1. Kernboodschappen	blz. 3
1.1 Gezond eten en bewegen in Westland	blz. 5
1.2 Vrijwilligers versterken Westland	blz. 9
1.3 Mantelzorg en steun voor mantelzorgers	blz. 13
1.4 Een gezond seksueel leven voor alle Westlanders	blz. 17
1.5 Een gezonde groene leefomgeving voor een gezond Westland	blz. 21
1.6 Een rookvrije generatie en verantwoord omgaan met alcohol en drugs	blz. 25
1.7 Gezond mediagebruik door de jeugd	blz. 30
2. Colofon	blz. 35

1. Kernboodschappen

Alle inwoners zouden gelijke kansen moeten hebben op een goede gezondheid. Er zijn echter verschillen in de gezondheid tussen groepen inwoners. Om deze effectief aan te pakken zijn een langetermijnaanpak en een integrale benadering nodig.

Beleidsadviezen van GGD Haaglanden geven gemeenten een handvat hoe zij de gezondheidssituatie van hun inwoners kunnen verbeteren, nu en in de toekomst.

Een leven lang gezond meedoen

Iedere inwoner kan zijn leven lang gezond meedoen in de samenleving, dat is het streven. Vanaf het begin van de zwangerschap tot 100 jaar en eventueel nog ouder. Lichamelijk gezond en mentaal gezond. Een vroege start van een gezonde leefstijl loont.

Om gezondheidsverschillen op lange termijn daadwerkelijk te verkleinen, is het nodig om op de juiste momenten in de levenslijn interventies te plegen. Wie jong bepaalde vaardigheden aanleert, heeft daar zijn/haar leven lang profijt van. Daarom is het van belang de gezondheid in de verschillende levensfasen in samenhang te benaderen.

De vier levensfasen van de levenslijn lopen in elkaar over:

1. Gezonde start
2. Gezond opgroeien
3. Gezond blijven
4. Vitaal oud zijn

Een integrale aanpak

Effectief gezondheidsbeleid komt tot stand wanneer gezondheid ook een rol speelt bij de beleidsvorming op andere beleidsterreinen. Dit beleid is gericht op vaardigheden en gedrag, op de fysieke en sociale (leef)omgeving van de inwoners en op de toegankelijkheid van zorg-/gemeentelijke voorzieningen.

Dit vraagt om een brede visie op gezondheid in alle sectoren. Hierdoor is het mogelijk om bij beleidsbeslissingen vanuit iedere sector bewust ook de effecten van beleid op de gezondheid van de inwoners te betrekken. Van zorg tot werk & inkomen, van jeugd tot ruimtelijke ordening, en vele andere beleidsterreinen.

Dit vraagt om een langdurige en brede aanpak op gemeentelijk niveau, in wijken en buurten. Een cultuursensitieve aanpak die rekening houdt met inwoners met beperkte gezondheidsvaardigheden en inwoners met een slechte(re) gezondheid.

Op een vernieuwende manier kijken naar uitdagingen en met lef het eens over een andere boeg gooien. Samenwerking in de keten betekent dat partijen gezamenlijk de gezondheid van inwoners verbeteren: gemeente, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, scholen, vrijwilligersorganisaties, (sport)verenigingen, GGD.

Een positieve kijk op gezondheid

Gezondheid is mede bepalend voor de ontwikkeling en bloei van elk mens in zijn hele levensloop. Het gaat over de mogelijkheden die mensen hebben om met ziekten, beperkingen en tegenslagen om te gaan.

Zitten zij lekker in hun vel?

Kunnen zij meedoen in de samenleving?

Hebben zij de regie over hun leven en zijn zij zelfredzaam?

Zijn er voldoende ondersteuningsmomenten/-mogelijkheden in hun omgeving?

Door gezondheid ook te zien als middel om andere doelen te bereiken, kan de gemeente kansen benutten voor individuele inwoners en voor de samenleving als geheel.

Meer lezen over positieve gezondheid? [Institute of Positive Health](#)

Voortzetting landelijke speerpunten en doelen

Het gaat de goede kant op met de gezondheid in Nederland. Omdat de uitdagingen nog altijd groot zijn, blijven de landelijke speerpunten en doelen uit de vorige landelijke nota "Gezondheid dichtbij" van kracht. [Lees meer in de Kamerbrief over Landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019](#)

Landelijke doelen

Doelen uit het ingezette gezondheidsbeleid:

- De gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en leven.
- Preventie een prominente plaats geven in de gezondheidszorg.
- Gezondheidsbescherming op peil houden en nieuwe bedreigingen het hoofd bieden.
- Stabiliseren of terugbrengen van gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden.

Landelijke speerpunten

Verbeteren van trends voor:

- Roken
- Overmatig alcoholgebruik
- (Ernstig) overgewicht
- Bewegen
- Depressie
- Diabetes

1.1 Gezond eten en bewegen in Westland

Bijna de helft (47%) van de inwoners van Westland van 19 jaar en ouder kampt met (ernstig) overgewicht. Dit percentage blijft vrijwel gelijk sinds 2008¹. Het is in de komende jaren noodzakelijk om te blijven focussen op het omlaag brengen van het percentage overgewicht en obesitas. Mensen met een gezond gewicht en gezonde leefstijl lopen immers minder gezondheidsrisico's en kunnen langer zelfstandig participeren. Dat sluit aan bij het Westlands Akkoord 2018-2022 waarin zelfredzaamheid van inwoners en het voorkomen van zorgvragen twee van de doelen zijn.

De ambitie is dat meer Westlanders gezond leven en een voorbeeld zijn voor jongeren. Hierbij ligt de nadruk op voldoende bewegen en het tegengaan van overgewicht². In Westland is op deze punten verbetering te realiseren. Gezond eten en drinken en voldoende bewegen en slapen leveren een positieve bijdrage aan het bereiken en behouden van een gezond gewicht.

Opvallend is dat slechts een kwart (26%) van de inwoners van Westland voldoet aan de richtlijn voor groente³. Dat is lager dan in Haaglanden (31%) en vergelijkbaar met Zuid-Holland West (29%). Minder dan de helft (44%) voldoet aan de richtlijn voor fruit. Dit wijkt niet af van Zuid-Holland West en Haaglanden.

Zie de [Gezondheidsmonitor 2018](#).

Het percentage inwoners van Westland dat aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) voldoet (63%) is vergelijkbaar met Haaglanden, Zuid-Holland West en Nederland. Ook valt op dat 86% van de jongeren in Westland niet voldoet aan de NNGB (dit is 87% in Haaglanden)⁴.

Zie de [Gezondheidsmonitor 2018](#).

Daarnaast voelt 14% procent van de volwassenen zich meestal niet of nooit uitgerust als zij 's morgens uit bed komen. Dit percentage is lager dan in Haaglanden (19%) en Zuid-Holland West (17%).

Zie de [Gezondheidsmonitor 2018](#).

Zie ook het thema [gezondheidsvaardigheden](#).

Focus op de eerste 1000 dagen

De eerste 1000 dagen (van conceptie tot de tweede verjaardag) zijn cruciaal voor de ontwikkeling van een kind. Dit krijgt nu meer aandacht in het bestuurlijk domein en de publieke gezondheid. Bij het bevorderen van een gezonde leefstijl en gezond gewicht is het daarom van belang om de focus te leggen op die eerste 1000 dagen en de ouders hierin te ondersteunen. Het bestaande netwerk perinatale gezondheid kan hierbij een belangrijke bijdrage leveren. Landelijk is er steeds meer aandacht om de kansen voor het kind in de eerste 1000 dagen te beschermen en te bevorderen.

Streven gezond is de norm

Om gezond gewicht te bevorderen is het van belang dat een gezonde leefstijl normaal is op plekken waar kinderen en ouders veel komen.

Dit kan worden bereikt door in samenwerking met partijen en organisaties in de directe woon- en leefomgeving eenduidig dezelfde boodschap ten aanzien van een gezonde leefstijl uit te dragen. Het gaat bijvoorbeeld om partijen en organisaties als:

- Scholen en kinderopvang
- Sportclubs en verenigingen
- Wijkcentra
- Consultatiebureau en jeugdgezondheidszorg
- Gezondheidscentra
- Geboortezorg (gezonde voeding in de zwangerschap)

Gezonde keuze moet de makkelijkste keuze zijn

Voor mensen die weinig te besteden hebben, stress ervaren en gebrekkige gezondheidsvaardigheden hebben is het niet eenvoudig om gezonde keuzes te maken. Gezondheidsvaardigheden zijn vaardigheden van mensen om informatie over gezondheid te verkrijgen, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van gezondheidsgerelateerde beslissingen⁵.

De omgeving kan gezond gedrag stimuleren door de gezonde keuze de makkelijkste keuze te laten zijn. Dit kan bijvoorbeeld door een gezond (en betaalbaar) aanbod van eten en drinken beschikbaar te stellen in sport-, werk- en schoolkantines en op plekken waar mensen recreëren. Ook het verkleinen van het fastfood-aanbod in de dorpen en een omgeving die uitnodigt tot bewegen, helpen mensen de gezonde keuze te maken.

Fysieke omgeving nodigt uit tot beweging

Door adequate inrichting van de fysieke omgeving kan bewegen heel laagdrempelig zijn en eenvoudig te integreren in het dagelijkse leven. Denk aan:

- Wandelpaden en doorgaande hardlooproutes.
- Veilige fietspaden en voldoende fietsenstallingen waardoor inwoners sneller de fiets pakken.
- Een groene omgeving om te wandelen, die ook toegankelijk is voor ouderen en mindervaliden, zonder kans op vallen.
- Een omgeving die kinderen uitnodigt om te bewegen, bijvoorbeeld beweegvriendelijke schoolpleinen waarmee Westland bezig is.

Aanpak op maat

Om gezond te leven is het belangrijk dat mensen weten wat hiervoor nodig is ten aanzien van voeding, beweging en slapen⁶. En dat ze ook de vaardigheden hebben om dit te kunnen toepassen. Bij het bevorderen van gezond gewicht is het in Westland belangrijk om daarbij gericht in te zetten op een aantal specifieke groepen.

- Overgewicht komt meer voor bij mensen met een lage opleiding⁷. Om deze mensen goed te kunnen bereiken, is het van belang om met de aanpak in te zetten op laaggeletterden en mensen met minder gezondheidsvaardigheden.

- Niet goed kunnen rondkomen is van grote invloed op de leefstijl. Mensen met een lager inkomen hebben vaker gezondheidsproblemen inclusief overgewicht⁸. Een aanpak zou daarom rekening moeten houden met wat schaarste betekent voor eigen regie.
- Mensen met een niet-westerse migratieachtergrond hebben vaak een minder gezonde leefstijl en worden minder uitgerust wakker^{9,10}. De aanpak zou afgestemd moeten worden op de specifieke behoefte en culturele gewoonten van deze groepen.

Integrale samenwerking

Om een gezonde leefstijl de norm te laten zijn is het van belang dat de verschillende beleidsterreinen bijdragen vanuit hun eigen domein (health in all policies). Zo kan er een lijn worden aangebracht tussen gezondheidsbeleid op school en kinderopvang, door aandacht voor voeding en beweging en inzet op gezonde kantine bij de sportverenigingen.

Naast de overheid kunnen private partijen veel bereiken in het gezonder maken van de omgeving. Door middel van publiek-private samenwerking kan de gemeente private partijen stimuleren en faciliteren om hier hun rol in te pakken, zoals bijvoorbeeld met Tomatoworld gebeurt in Westland¹¹.

Sluitende keten

Naast het voorkómen van overgewicht is het belangrijk dat er goede en tijdige signalering van overgewicht en obesitas is en dat er voldoende passende ondersteuning en zorg ingezet kan worden. Hierbij is van belang dat er gewerkt wordt vanuit een gezinsbrede aanpak waarin maatwerk kan worden toegepast.

Gerelateerde clusters

- Beleid
- Dienstverlening
- Ruimte

Advies verdere inzet

Westland zet zich er voor in dat meer Westlanders gezond leven. Daar waar het gaat om het streven van gezond gewicht wordt sterk ingezet op een gezonde leefstijl, meer bewegen en een gezonde omgeving. Omdat overgewicht veel voorkomt in Westland en dit vooral op jongere leeftijd nog gunstig te beïnvloeden is, is een aanpak die focust op jongeren zoals Jong Leren Eten, Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)¹² en Gezonde School noodzakelijk.

Een samenhangende aanpak vergroot de kans om het percentage overgewicht en obesitas structureel omlaag te brengen en het risico op de ontwikkeling van gezondheidsproblemen als diabetes type 2 te voorkomen.

Hierbij kan programmatisch werken vanuit een levensloop benadering helpen. Aan te bevelen is om daarbij, zoals genoemd, oog te hebben voor [de eerste 1000 dagen](#).

Om in Westland de lat hoger te leggen, zou er verdere ontwikkeling kunnen zijn van: Gezonde Kinderopvang¹³, Gezonde School¹⁴ (ook op het middelbaar onderwijs) en 'Plezier in bewegen'¹⁵.

Gemeente Westland werkt al in een werkgroep overgewicht samen met partners JGZ Zuid-Holland West, GGZ Delfland, GGD Haaglanden, Jeugdformaat, Vitis Welzijn en Sport en Evenementen Haaglanden. Aanvullend op een dergelijke aanpak kan voor jongeren en mensen met overgewicht en obesitas een sluitende keten van preventie en zorg georganiseerd worden. Het landelijke ketenmodel Overgewicht en Obesitas bij kinderen¹⁶ is op dit moment in ontwikkeling.

Aansluitend daarop kan de leefstijlcoach voor volwassenen worden ingezet¹⁷. Vanaf 2019 wordt de gecombineerde leefstijl interventie (GLI) vergoed vanuit de basisverzekering. De gemeente kan in gesprek gaan met gezondheidscentra over hoe bewezen effectieve GLI's voor volwassen kunnen worden ingevoerd en wat voor jongeren mogelijk is.

Referenties

1. Gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden, 2018 - gezondheidsmonitor.ggdhaaglanden.nl/gemeenten/westland/themas/leefstijl/lichaamsgewicht
2. Uitvoeringsprogramma 2016-2020, Kernachtig Sociaal, Westland 2016
3. www.voedingscentrum.nl/nl/gezond-eten-met-de-schijf-van-vijf/wat-staat-er-in-de-vakken-van-de-schijf-van-vijf/groente-en-fruit.aspx
4. Jongerenenquête 2015, GGD Haaglanden
5. Pelikan JM, Röthlin F, Ganahl K. Comparative report on health literacy in eight EU member states. The European Health Literacy Project 2009-2012. The HLS-EU Consortium; 2012 - www.healthliteracyeurope.net/hls-eu
6. gezondheidsmonitor.ggdhaaglanden.nl/gemeenten/westland/themas/leefstijl/uitgerust-opstaan
7. Gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden
8. Gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden
9. Gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden
10. Gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden
11. www.tomatoworld.nl/nl/rondleidingen/beleidsmakers-overheden-ministers
12. jongerenopgezwicht.nl
13. www.gezondekinderopvang.nl/gezonde-kinderopvang
14. www.gezondeschool.nl
15. www.nederlandse-sportraad.nl/plezier-in-bewegen
16. www.c4o-proeftuinen.nl/over-proeftuinen/model-ketenaanpak
17. www.nza.nl/actueel/nieuws/2018/06/01/nza-maakt-vergoeding-preventie-mogelijk

1.2 Vrijwilligers versterken Westland

Met elkaar gaan we werken aan de toekomst van Westland! Met deze belofte, opgenomen in het Sociaal Beleidskader nodigt de gemeente haar inwoners uit om mee te doen. Eigen verantwoordelijkheid nemen wordt in Westland gestimuleerd, ook door initiatieven van burgers zo goed mogelijk te faciliteren. Veel verenigingen in Westland draaien op vrijwilligers. Zij komen onder steeds grotere druk te staan als het gaat om verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid. Westland wil vrijwilligers ondersteunen en faciliteren in hun taken. Het sociale netwerk in Westland is groot. Elke inwoner van Westland die vrijwilligerswerk doet, draagt bij aan de verbetering van de samenleving en de eigen gezondheid.

Uit de Gezondheidsmonitor 2018 van GGD Haaglanden blijkt dat in Westland 32% van de inwoners van 19 jaar en ouder vrijwilliger in georganiseerd verband is. Bij volwassenen (19 tot en met 64 jaar) is het percentage vrijwilligers in 2016 (31%) gedaald ten opzichte van 2012 (41%) en 2008 (38%), maar vergelijkbaar met 2005 (30%). Bij de 65-plussers wordt geen trend gezien. Volgens de Jongerenenquête 2015 doet 25% van de jongeren in Westland vrijwilligerswerk. In Haaglanden is dit 17%.

Voor elkaar

Samenleven betekent verantwoordelijkheid voelen voor elkaar en de directe omgeving. Vrijwilligerswerk is werk dat in georganiseerd verband (bijvoorbeeld sportvereniging of school) onbetaald wordt uitgevoerd. Dit draagt bij aan de leefbaarheid in de eigen wijk of straat: als vrijwilliger draag je een steentje bij aan het welzijn van andere inwoners en betrek je een mede-inwoner bij het maatschappelijke leven in Westland.

Uit onderzoek blijkt dat de belangrijkste factoren die iemand ertoe brengen als vrijwilliger aan de slag te gaan zijn:

- het zelf in kunnen plannen van het werk
- de mogelijkheid om het eenmalig te kunnen doen¹

Hoe het werk van een vrijwilliger er inhoudelijk uitziet, hangt af van persoonlijke mogelijkheden en voorkeuren en de (mogelijkheden van de) organisatie waar de vrijwilliger aan de slag gaat. Als Taalmaatje kun je bijvoorbeeld gekoppeld worden aan een (vrijwilligers)organisatie in de buurt, zoals bijvoorbeeld de bibliotheek Westland.

Ervaren gezondheid en vrijwilligerswerk

Er is een samenhang tussen het doen van vrijwilligerswerk en gezondheid. De mensen in de regio Haaglanden die vrijwilligerswerk doen, lijken gezonder dan de mensen die dat niet doen. De vrijwilligers ervaren een betere gezondheid, zijn minder beperkt door de gezondheid en hebben minder risico op een angststoornis of depressie².

Dit zou kunnen komen doordat vrijwilligers bij de start van vrijwilligerswerk al gezonder zijn, omdat met een minder goede gezondheid vrijwilligerswerk lastig kan zijn.

Het kan ook zijn dat het doen van vrijwilligerswerk een positief gezondheidseffect heeft. Het zorgt voor een zinvolle dagbesteding, bevordert het gevoel van vitaal zijn, versterkt de persoonlijkheid (meer regie over het eigen leven), vergroot het sociale netwerk en geeft een gevoel van voldoening. Kortom, het doen van vrijwilligerswerk heeft positieve effecten op de gezondheid.

Daarnaast is de bijdrage die een vrijwilliger levert aan het welzijn en de gezondheidswinst van anderen belangrijk. Inwoners die vrijwilligerswerk 'ontvangen' ervaren minder eenzaamheid en zijn minder kwetsbaar.

Motivatie voor vrijwilligerswerk kan dus zijn: dat je er zelf gezonder van wordt en dat je bijdraagt aan de gezondheid van anderen.

Cijfers uit de Gezondheidsmonitor

- 32% van de inwoners in Westland (19 jaar en ouder) doet vrijwilligerswerk. Dit percentage is hoger dan in Zuid-Holland West (28%) en Haaglanden (25%).
- Eén op de zes inwoners van Westland van 19 jaar en ouder (16%) heeft belangstelling voor vrijwilligerswerk, maar doet dit nog niet.
- Het aandeel vrijwilligers is het hoogst onder 65- tot en met 74-jarigen en hoogopgeleiden³.
- 25% van de jongeren in Westland doet vrijwilligerswerk. In Haaglanden is dit 17%. Van de jongeren doet 12% geen vrijwilligerswerk, maar zou dit wel willen.

Zie de [Gezondheidsmonitor 2018](#).

Vrijwilligers in Westland

Ook voor Westland zijn vrijwilligers van groot belang. Ze versterken de sociale cohesie in de stad door zich belangeloos in te zetten voor hun club, vereniging of stichting. Anderen zorgen voor langdurig zieken of voor mensen met een handicap.

Gemeenten kunnen vrijwilligers ondersteunen, bijvoorbeeld door een budget te reserveren voor nieuwe initiatieven waarop vrijwilligers een beroep kunnen doen. Het is belangrijk dat de aanvraagprocedures hiervoor niet bureaucratisch (en dus drempelverhogend) zijn. In Westland loopt dit via het Innovatiefonds. Burgerinitiatieven, organisaties, verenigingen en instellingen kunnen hier een aanvraag indienen.

Vitis Vrijwillige Inzet, onderdeel van Vitis Welzijn, is het expertisecentrum voor Vrijwillige Inzet in Westland. De vrijwilligers-vacaturebank, onderdeel van Vrijwillige Inzet, biedt een scala aan mogelijkheden voor vrijwilligers die een 'klus' zoeken en voor vrijwilligersorganisaties die een 'klus' aanbieden. Dit kan variëren van boodschappen doen tot een bestuursfunctie met specifieke eisen. Vitis Welzijn Vrijwillige Inzet brengt elke week nieuwe vacatures onder de aandacht via de lokale omroep WOS en de plaatselijke kranten.

Zowel vrijwilligers als vrijwilligersorganisaties kunnen bij deze organisatie terecht voor bemiddeling tussen vraag en aanbod, professioneel advies, cursussen, praktische ondersteuning en promotie van vrijwillige inzet.

Vrijwilligers die zich inzetten voor kwetsbare groepen kunnen onder bepaalde voorwaarden gebruik maken van de Westlandse regeling om gratis een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te krijgen. Ook krijgen vrijwilligersorganisaties ondersteuning bij het ontwikkelen van beleid tegen grensoverschrijdend gedrag. Dit bevordert de sociale veiligheid. Hiermee wil Westland het belang van een veilig klimaat rondom vrijwilligerswerk uitdragen. Daarnaast ziet de gemeente het als haar taak om voor vrijwilligers een verzekering af te sluiten, die de risico's van vrijwilligerswerk zo goed mogelijk afdekt.

Gerelateerde beleidsterreinen/ domeinen

- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Ruimtelijke ontwikkelingen
- Sociaal Domein

Advies verdere inzet

Vrijwilligerswerk kan een grote invloed hebben op de publieke gezondheid, van jong tot oud. In het Sociaal Beleidskader, Doel E vrijwilligerswerk, is dan ook opgenomen dat de gemeente samen met de verenigingen wil bepalen hoe het Westlands vrijwilligerspotentieel beter kan worden ingezet. Vanuit de cijfers blijkt dat dit twee groepen zijn.

- Het percentage 19-jarigen en ouder dat vrijwilligerswerk doet is in Westland dalende. Daarnaast heeft één op de zes inwoners (16%) belangstelling om vrijwilligerswerk te doen, maar doet dat nu nog niet. Hier ligt een taak voor de gemeente om deze groep (meer) voor het vrijwilligerswerk te winnen. Vitis Vrijwillige Inzet biedt (potentiële) vrijwilligers de mogelijkheid om aan te geven wat hun wensen zijn. Wellicht kan er ook gericht onderzoek gedaan worden om hun wensen en mogelijkheden in beeld te krijgen.
- Er blijkt een potentieel aan jongeren te zijn dat vrijwilligerswerk wil doen. Sommige jongeren komen via hun school in aanraking met vrijwilligerswerk door bijvoorbeeld het vervullen van hun maatschappelijke stage in de gehandicapten- of ouderenzorg. Anderen zijn actief bij hun eigen sportvereniging, als coach van jonge(re) kinderen. Om jongeren te werven voor vrijwilligerswerk, kan benadrukt worden dat ze op deze manier meer contact kunnen maken met anderen binnen bijvoorbeeld het verenigingsleven en zo ook een belangrijke rol kunnen spelen in hun omgeving. Belangrijk om mee te nemen bij deze inspanningen om het aantal jonge vrijwilligers uit te breiden, zijn de drie meest voorkomende redenen om geen vrijwilligerswerk te doen:
  - Ik kan er geen tijd voor vrijmaken (43%)
  - Ik besteed mijn tijd liever aan andere zaken (22%).
  - De mogelijkheid heeft zich nog niet voorgedaan (18%)⁴.

Vitis en Patijnenburg hebben samen een methodiek ontwikkeld om vrijwilligerswerk meer te laten aansluiten bij re-integratie. De eerste resultaten zijn veelbelovend.

Referenties

1. [Motieven en gelegenheidsfactoren voor vrijwilligerswerk 2018, GGD West-Brabant](#)
2. Participatie en gezondheid, Resultaten uit de Gezondheidsenquête 2016, GGD Haaglanden
3. Gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden
4. Jongerenenquête 2015, GGD Haaglanden

1.3 Mantelzorg en steun voor mantelzorgers

Mantelzorg is vrijwillige en onbetaalde zorg aan mensen die voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt zijn. Deze zorg wordt gegeven aan bekenden zoals familieleden, vrienden of burens, minimaal 8 uur per week of minimaal 3 maanden achtereen¹.

In Westland is één op de zes inwoners mantelzorger. Van de mantelzorgers in Westland voelt 19% zich tamelijk zwaar belast tot overbelast door de mantelzorg. In Nederland groeit een kwart van de jongeren op met een familielid dat zorg nodig heeft². Mantelzorg draagt er toe bij dat mensen langer zelfstandig thuis kunnen wonen. De Wmo verplicht de gemeente om mantelzorgers actief te ondersteunen. In Westland voert Vitis Welzijn Mantelzorg deze ondersteuning uit.

Mantelzorg is niet wederkerig. De persoon die mantelzorg ontvangt (cliënt), kan zich afhankelijk voelen van de mantelzorger. Dat kan het moeilijk maken om de regie te houden en het te zeggen wanneer hij/zij de mantelzorg anders wil inrichten. Ook kan de persoon die mantelzorg ontvangt zich bezwaard voelen. Voor de mantelzorger bestaat de kans dat hij/zij steeds meer doet dan was afgesproken en het sociale leven er onder gaat lijden. Het kan ook zijn dat de mantelzorg (te) zwaar wordt naast het werk en/of dat het emotioneel en lichamelijk te belastend wordt³. Mantelzorg zou dan kunnen ontsporen.

- Volgens de Gezondheidsenquête 2016 is 16% van de inwoners van 19 jaar en ouder in Westland mantelzorger, dit zijn ongeveer 12.000 inwoners. Dit percentage is hoger dan in Zuid-Holland West (14%) en Haaglanden (12%).
- Ongeveer 2.300 inwoners in Westland voelen zich tamelijk zwaar belast tot overbelast door de mantelzorg. Dit is een vijfde (19%) van de mantelzorgers.
- Van de mantelzorgers is 45% bekend met het Vitis Welzijn Mantelzorg, 9% heeft wel eens contact gehad.
- In Westland heeft 12% van de jongeren tussen de 12 en 18 jaar een ziek of verslaafd gezinslid⁴.

Zie [de Gezondheidsmonitor](#) 2018.

Ondersteuning mantelzorgers

Ondersteuning van mantelzorg draagt er toe bij dat de mantelzorger niet overbelast raakt. Vitis Welzijn Mantelzorg verzorgt maatwerk voor cliënt en mantelzorger waaronder ook respijtzorg. Zij verzorgt ondersteuning door informatie, (persoonlijk) advies, lotgenotencontact, trainingen en verwijzing naar organisaties waar mantelzorgers praktische ondersteuning krijgen. Uit de Gezondheidsmonitor 2018 blijkt dat van de mantelzorgers 45% bekend is met dit steunpunt en 9% daarvan ook contact heeft gehad. Hier liggen dus mogelijkheden voor verbetering.

Westland liet het bureau I&O Research onderzoek uitvoeren naar de mantelzorgondersteuning: de behoefte van de mantelzorgers, communicatie over de ondersteuningsmogelijkheden en handvatten voor versterking van de samenwerkingsstructuur met maatschappelijke partners. Vervolgacties zijn door de gemeente uitgezet voor 2019. Het Kennisdossier mantelzorgbeleid door gemeentens geeft daarvoor mogelijk aanvullende adviezen en voorbeelden die helpen bij het vinden, versterken, verlichten en verbinden van mantelzorgers. Westland kan inzetten op een beter bereik van mantelzorgers door:

- aandacht te hebben voor welke mantelzorgers de gemeente wil bereiken.
- aandacht te hebben voor waar zij te vinden zijn.
- professionals toe te rusten om in contact te komen met (overbelaste) mantelzorgers (en die overbelasting dus ook te herkennen).

Pas als de mantelzorgers in beeld zijn, kan navraag plaatsvinden tegen welke gezondheidsproblemen zij aanlopen om vervolgens het beleid daarop af te stemmen. Ook door het betrekken van mantelzorgers bij het keukentafelgesprek of door de mantelzorgwaardering te gebruiken als contactmoment kan input voor beleid worden verzameld.

Ondersteuning jonge mantelzorgers

Jonge mantelzorgers (onder de 18 jaar) hebben naast de zorgen over de veranderingen in hun eigen leven, zorg voor of over hun naaste. Dit kan zowel positieve als negatieve effecten hebben.

Ze kunnen een gevoel van waardering ervaren, maar het kan ook een beroep doen op hun veerkracht en mentaal welbevinden. Jonge mantelzorgers ervaren meer psychische en emotionele problemen dan hun leeftijdsgenoten. Dit effect wordt versterkt wanneer de jongeren moeite hebben om op een goede manier met de zorgen om te gaan en als ze onvoldoende ondersteuning krijgen⁶.

Vitis Welzijn Mantelzorg heeft een consulent voor jonge mantelzorgers tot 25 jaar. De consulent verzorgt workshops op scholen, ondersteunt jonge mantelzorgers en organiseert ontmoeting. Er wordt nauw samengewerkt met het onderwijs en het sociaal kernteam. Mezzo, de landelijke vereniging voor iedereen die zorgt voor een naaste, heeft een site voor jonge hulpverleners⁷ waar de gemeente naar kan verwijzen. Ook heeft Mezzo tips voor een samenhangend ondersteuningsaanbod voor jonge mantelzorgers⁸.

Waardering van de mantelzorger

Gemeenten zijn vrij hoe zij het jaarlijks toegekende bedrag voor waardering van mantelzorgers besteden. Via Vitis Welzijn Mantelzorg kunnen mantelzorgers sinds 2017 in Westland een financiële mantelzorgwaardering aanvragen. Ook organiseert Vitis Welzijn Mantelzorg jaarlijks een week activiteiten rondom de landelijke Dag van de Mantelzorg.

In een integraal plan kunnen de wensen en behoeften van cliënten en mantelzorgers als basis dienen.

De aandachtspunten om mantelzorgers te vinden, versterken, verlichten en verbinden kunnen daarbij een leidraad zijn. De mantelzorgwaardering in Westland is bedoeld als een steuntje in de rug. De gemeente biedt praktische ondersteuning zoals goedkope huishoudelijke hulp speciaal voor mantelzorgers aan.

Respijtzorg en andere vormen van verlichting

Naast de groep jonge mantelzorgers zijn er andere groepen die risico lopen op overbelasting door mantelzorg. Bijvoorbeeld:

- mantelzorgers die zelf op leeftijd zijn.
- mantelzorgers die zorgen voor mensen met een psychisch/psychiatrisch probleem, voor dementerenden of voor een partner met niet aangeboren hersenletsel.
- mantelzorgers die mantelzorg combineren met werk of zorg voor anderen.
- allochtone mantelzorgers (met eventuele taalachterstand, en culturele aspecten die de situatie complex kunnen maken).

In Westland bestaan meerdere vormen van respijtzorg in de thuissituatie en buitenshuis. Er is een logeershuis aan het strand en er zijn verschillende organisaties die respijtzorg aan huis aanbieden. Ondanks aanzienlijke uitbreiding van respijtzorg blijft er vraag naar respijtzorg op maat. De gemeente is aan het bekijken hoe dit kan worden georganiseerd.

Naast respijtzorg, kan het verlichten van mantelzorg andere zaken betreffen. Westland zet zich in voor een stevige samenwerkingsstructuur en wil mantelzorg beter op de kaart zetten binnen de gemeentelijke dienstverlening. Daarbij pakt Westland als werkgever ook het thema werk en mantelzorg op.

Regierol Westland

Westland heeft meerdere rollen in de organisatie van mantelzorgondersteuning. Als uitvoerder, sinds de invoering van de Wmo, maar ook via keukentafelgesprekken (sinds 2015). Dit wordt geborgd in het sociaal kernteam. Ook als opdrachtgever van de ingekochte mantelzorgondersteuning en de monitoring daarvan, en als regisseur van het lokale beleid heeft de gemeente een rol.

Als regisseur legt de gemeente verbindingen, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Intern gaat het om verbindingen tussen verschillende beleidsdomeinen zoals zorg en welzijn, werk en inkomen en huisvesting. Extern mobiliseert de gemeente lokale samenwerkingspartners in de vorm van stakeholdersbijeenkomsten. Het doel is het gezamenlijk opstellen van doelen, elkaars expertise leren kennen en het verbeteren van de ketensamenwerking waaronder signaleren en doorverwijzen. Vitis Welzijn Mantelzorg heeft een spilfunctie in de samenwerking in haar rol als expertisecentrum.

In 2018 en 2019 werkt Westland aan het op de kaart zetten van het combineren van werk en mantelzorg. Dit gebeurt onder andere door het verkrijgen van de erkenning mantelzorgvriendelijke werkgever en het stimuleren van werkgevers om aandacht te krijgen voor mantelzorgende werknemers.

Advies verdere inzet

Westland heeft via het sociaal domein en met inzet van Vitis Welzijn Mantelzorg ondersteuning van de mantelzorger georganiseerd. Gezien de bevinding dat nog niet de helft van de mantelzorgers bekend is met Vitis Welzijn Mantelzorg ligt hier een verbetermogelijkheid. Andersom geldt ook dat Westland beter zicht kan krijgen op wie in de gemeente mantelzorg verlenen en welke behoeften zij hebben. De gemeente heeft dit inzicht vergroot met een onderzoek naar de behoefte naar mantelzorgondersteuning. De resultaten van dit onderzoek bieden aanknopingspunten voor aanpassing en verbetering van de ondersteuning.

Aandacht voor behoud, en mogelijk bevorderen van de psychische en lichamelijke gezondheid van de mantelzorger is gewenst. Tegelijkertijd kan er aandacht zijn voor het behoud van de regierol door de cliënt zelf en dat mantelzorg wordt ingericht zoals gewenst door de cliënt.

Bronnen voor inspiratie kunnen zijn:

- infographic mantelzorg beter bereiken⁹
- stappenplan mantelzorgers betrekken¹⁰
- infographic samenwerken met informele zorg¹¹
- aan de slag met sociale netwerken¹²

Referenties

1. gezondheidsmonitor.ggdhaaglanden.nl/gemeenten/westland/themas/participatie/mantelzorg-geven
2. www.mezzo.nl/pagina/voor-professionals/kennisbank/wat-is-mantelzorg
3. wijzijnmind.nl/psychipedia/mantelzorg
4. Jongerenenquête 2015, Gezondheid & leefstijl jongeren Westland 2016 p 26, GGD Haaglanden
5. Kennisdossier mantelzorgbeleid door gemeenten, 2017, Vilans en Movisie en www.aandachtvooredereen.nl
6. Frans van Zoest, www.vilans.nl/projecten/ondersteuning-voor-jonge-mantelzorgers
7. www.mezzo.nl/pagina/voor-mantelzorgers/thema-s/voor-jonge-mantelzorgers
8. Opgroeien met zorg, een handreiking voor ondersteuning van jonge mantelzorgers, Mezzo
9. gemeenten.movisie.nl/publicaties-infographics/infographic-mantelzorgers-beter-bereiken
10. gemeenten.movisie.nl/doel/mantelzorg-versterken/beleid/mantelzorgers-betrekken
11. gemeenten.movisie.nl/doel/mantelzorg-versterken/beleid/gemeente-als-regisseur
12. Movisie, Vilans en ActiZ www.vilans.nl/producten/werkwijzer-werken-aan-sociale-netwerken-van-clieten

1.4 Een gezond seksueel leven voor alle Westlanders

Seksuele gezondheid is een breed onderwerp. Het gaat over gezonde seksuele relaties, voorkomen van seksueel geweld, voorkomen van ongewenste zwangerschappen en voorkomen van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa). De seksuele gezondheid is in Nederland bovengemiddeld goed. Toch veroorzaken soa, hiv, ongewenste zwangerschap en seksueel geweld nog steeds veel problemen en ziektelast¹.

Uit de Gezondheidsmonitor is bekend dat in 2016 bijna 300 inwoners van Westland voor een soa-consult naar het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG) GGD Haaglanden gingen. In 2016 had 16,5% van de bezoekers uit Westland chlamydia. Dit is daarmee de meest gestelde diagnose².

Bij mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden blijkt vaak sprake van problematiek op het gebied van seksualiteit en soa/hiv. Deze groep heeft vaak een lage sociaaleconomische status, een lagere opleiding of een niet-westerse achtergrond³.

Seksuele gezondheid

Seksuele gezondheid speelt in alle levensfasen. Aandacht voor relationele en seksuele ontwikkeling is van belang voor de persoonlijke groei, positieve seksualiteitsbeleving en bevordering van het welzijn en de seksuele gezondheid. Belangrijk is dat alle inwoners, ongeacht sekse, opleidingsachtergrond, culturele of etnische achtergrond, zelf gezonde seksuele keuzes kunnen maken. Keuzevrijheid, autonomie, weerbaarheid en het bespreken en respecteren van elkaars wensen en grenzen zijn daarbij sleutelbegrippen.

Seksueel gedrag is schadelijk als het gedrag niet veilig, niet vrijwillig, niet prettig of niet gewenst is. Of als het de gezondheid, het recht op vrije keuze en het maatschappelijk functioneren in gevaar brengt. Risico's voor seksuele gezondheid zijn onveilige seks waardoor kans op soa /hiv, ongewenste/onbedoelde zwangerschap, jong ouderschap en ongewenste seks met kans op psychosociale schade.

Daarnaast zijn er niet-seksuele gedragingen, die schadelijke effecten op de seksuele gezondheid en welzijn hebben: intolerantie ten aanzien van seksuele diversiteit, als seksuele geaardheid of genderoriëntatie, of vrouwelijke genitale verminking. In Westland zetten verschillende instanties in op bovengenoemde punten.

Seksuele en relationele vorming

Adequate seksuele en relationele vorming bereidt kinderen en jongeren voor op de verschillende seksuele ontwikkelingsfasen, waarin telkens andere aspecten aandacht vragen. Kinderen die op jonge leeftijd kennis over relaties en seksualiteit meekrijgen, zijn later beter in staat om prettige, veilige en gezonde (seksuele) relaties aan te gaan. Het gaat hierbij niet alleen om de lichamelijke aspecten maar bijvoorbeeld ook over hoe met elkaar om te gaan, gevoelens leren (her)kennen en verwoorden, wensen en grenzen aangeven en open staan voor diversiteit en respect. Hierbij wordt grensoverschrijdend gedrag meegenomen en online gedrag zoals sexting.

Zowel ouders als het onderwijs hebben een belangrijke taak in de seksuele vorming en opvoeding van kinderen en jongeren. Het is sinds 2012 voor primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs verplicht aandacht te besteden aan seksualiteit en seksuele diversiteit⁴.

In Westland lopen er vanuit GGD Haaglanden diverse activiteiten op het gebied van seksuele en relationele vorming en seksuele diversiteit, zoals voorlichtingen. GGD Haaglanden werkt daarin samen met onder andere CSG, JGZ Zuid-Holland West en COC Haaglanden om op primair en voortgezet onderwijs advies over seksuele vorming te geven. Daarnaast is Westland vooruitstrevend in het LHBT-beleid. Zo is zij Regenbooggemeente en trainde zij haar Sociaal Kernteam op bewustwording en signalering.

Meer cijfers over dit onderwerp

- Van de Westlandse jongeren van 12 tot en met 18 jaar denkt 83% dat zijn/haar ouders het zouden accepteren als zij homoseksueel, lesbisch of biseksueel zouden zijn en 32% van de jongeren denkt dat al zijn/haar klasgenoten dit zouden accepteren.
- Van de jongeren in Westland heeft 16% wel eens geslachtsgemeenschap gehad (jongens 14% en meisjes 18%). Hiervan heeft een ruime meerderheid (65%) niet altijd een condoom gebruikt. Van de meisjes in Westland gebruikt 16% iets om niet zwanger te worden, zoals een anticonceptiepil, spiraaltje of condooms. In Zuid-Holland West is dat ook 16%. Het gebruik in de hele regio Haaglanden is lager, namelijk 13%⁵.

Preventie, opsporing en behandeling van soa en hiv

De huisartsen en het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG) GGD Haaglanden zijn de instanties waar inwoners van Westland naar toe gaan voor het testen op seksueel overdraagbare aandoeningen. Het CSG biedt aanvullende zorg voor specifieke doelgroepen die een hoger risico op soa en hiv lopen, zoals mannen die seks hebben met mannen, jongeren, sekswerkers, migranten en statushouders.

Preventie van ongewenste zwangerschap

Niet alle vrouwen hebben toegang tot anticonceptie of maken hierin een verantwoorde keuze. Met name laagopgeleide vrouwen, jonge starters, Surinaamse vrouwen, Antilliaanse vrouwen en vrouwen uit sub-Sahara Afrika lopen risico op een ongewenste zwangerschap⁶.

In Nederland is het abortuscijfer het hoogst onder vrouwen uit de Nederlandse Antillen (31,6‰) en Suriname (26,9‰), en het laagst onder Nederlandse vrouwen (6,2‰)⁷. Andere kwetsbare groepen voor ongewenste zwangerschap zijn vluchtelingen en migranten. Zij hebben beperkte toegang tot informatie en anticonceptiemiddelen. Ook vrouwen met een lage sociaal-economische status, psychische problematiek, een verslaving of een (licht) verstandelijke beperking blijken kwetsbare groepen voor onbedoelde zwangerschap.

Voor anticonceptieconsulten kunnen vrouwen en mannen terecht binnen de reguliere zorg (eerstelijnszorg, verloskundigen, abortusklinieken, gynaecologen) en binnen de aanvullende voorzieningen van het CSG GGD Haaglanden.

Advies verdere inzet

De aandacht voor seksuele en relationele vorming inclusief aandacht voor diversiteit bij scholen in primair, speciaal en voorgezet onderwijs moet worden gecontinueerd. Dit kan door deelname aan landelijke campagneweeken als 'De week van de Lentekriebels'⁸. Specifiek aandacht verdienen het VMBO, het VSO en het MBO. Ter inspiratie wijzen wij op loketgezondleven.nl⁹ voor meer interventies.

De preventie, opsporing en behandeling van hiv behoeven verdere versterking. Het tijdig opsporen en behandelen van (acute) hiv-infecties zal leiden tot minder hiv-besmettingen 'Treatment as Prevention'. De preventie intensiveren kan door nieuwe effectieve biomedische preventiestrategieën zoals PrEP. Dit staat voor Pre-Expositie Profylaxe. Het is een middel in tabletvorm ter preventie van hiv. PrEP is een geschikte extra preventieoptie voor mensen die een 'substantieel risico' op een hiv-infectie lopen. PrEP zal vanaf 2019 worden vergoed in Nederland.

Een integrale aanpak versterkt het voorkomen van ongewenste zwangerschappen. Dit wordt ook landelijk gestimuleerd vanuit het programma 'Nu Niet Zwanger'. Dit programma zet in op intensieve begeleiding van (potentiële) ouders met een verhoogde kwetsbaarheid door veelal een combinatie van psychiatrische problemen, een verstandelijke beperking, verslaving, dakloosheid, schulden, problemen met loverboys of illegaliteit. De inzet is om te komen tot een sluitend 'vangnet' rondom het voorkomen van ongewenste en ongeplande zwangerschappen, waarbij alle betrokken hulpverleners het bespreekbaar maken van kinderwens, seksualiteit en anticonceptie en het begeleiden van kwetsbare burgers tot een regulier onderdeel maken van hun werk.

Een essentieel onderdeel voor een succesvolle aanpak van het programma 'Nu Niet Zwanger' is de samenwerking binnen de lokale keten en het nemen van verantwoordelijkheid door professionals die met de doelgroep werken¹⁰. Pilots in onder andere Tilburg en Rotterdam hebben bewezen dat intensievere anticonceptiecounseling effectief kan zijn. Samenwerkende partners zouden kunnen zijn het CSG GGD Haaglanden, JGZ Zuid-Holland West, geboortezorgketen (verloskundigen/kraamverzorgenden) en sociaal domein (bv. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), Veilig Thuis en participatie) van Westland. Allen zijn partijen die met onder andere met jonge vrouwen werken.

Referenties

1. Nationaal Actieplan soa, hiv en seksuele gezondheid 2017-2022, RIVM, 2018, p.13 - www.rivm.nl/publicaties/nationaal-actieplan-soa-hiv-en-seksuele-gezondheid-2017-2022
2. Gezondheidsmonitor GGD Haaglanden - gezondheidsmonitor.ggdhaaglanden.nl/gemeenten/westland/themas/lichamelijke-gezondheid/seksueel-overdraagbare-aandoeningen-soa/.
3. Nationaal Actieplan soa, hiv en seksuele gezondheid 2017-2022, RIVM, 2018, p.13 (zie referentie 1)

4. zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2012-470.html
5. Gezondheid en leefstijl jongeren Westland 2016, GGD Haaglanden
6. Seksuele Gezondheid in Nederland/Leefstijlmonitor: Rutgers i.s.m. RIVM, 2017 - www.rutgers.nl/feiten-en-cijfers/seksuele-gezondheid-en-gedrag/seksuele-gezondheid-nederland-2017
7. Landelijke abortus registratie 2015 - www.rutgers.nl/sites/rutgersnl/files/PDF/LARrapportage2015.pdf
8. www.loketgezondleven.nl/leefstijlinterventies/interventies-zoeken/1400060
9. www.loketgezondleven.nl/
10. Nu Niet Zwanger www.ggdghorkennisnet.nl/thema/nu-niet-zwanger

1.5 Een gezonde groene leefomgeving voor een gezond Westland

Een gezonde leefomgeving is een omgeving, buiten en binnen, die als prettig wordt ervaren, die bijdraagt aan de ervaren gezondheid en uitnodigt tot gezond gedrag. De negatieve invloed op de gezondheid door omgevingsfactoren (geluid, lucht, water, bodem) moet daarbij zo laag mogelijk zijn. Daarnaast is in een gezonde leefomgeving het risico op infecties zo laag mogelijk en wordt gezonde (en duurzame) mobiliteit gestimuleerd.

Een gezonde groene leefomgeving nodigt uit tot sporten, spelen en bewegen. Hierin zijn gezonde, veilige en duurzame woningen, scholen, kinderopvang, gebouwen en voldoende en passende voorzieningen opgenomen. Ten slotte is een gezonde leefomgeving voldoende divers, zorgt deze ervoor dat mensen elkaar op veilige wijze kunnen ontmoeten en wordt er rekening gehouden met de behoeften van (toekomstige) bewoners en specifieke (gevoelige) bevolkingsgroepen, zoals mensen met chronische ziekten en kinderen¹.

In het Westland Akkoord 2018-2022 is opgenomen dat groenere woonwijken een prioriteit zijn voor deze bestuursperiode. Ook wordt aangegeven dat er voldoende groen moet zijn in de wijken en natuur voor ontspanning en recreatie². Dit is een belofte die door toenmalig wethouder Meijer gedaan is naar aanleiding van de uitkomsten van een onderzoek van de Universiteit Wageningen in 2017. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat Westland de minst groene gemeente van Nederland zou zijn³.

Groen doet goed

Een groot deel van het openbare leven speelt zich af in de buitenruimte. Mensen ontmoeten elkaar op straat, op pleinen en in parken. Dit zijn plaatsen waar je graag bent en die uitnodigen om vaker terug te komen. Dit bevordert de gezondheid van de inwoners:

- contact met groen vermindert en herstelt (chronische) stress.
- groen biedt recreatie- en sportmogelijkheden waardoor mensen meer gaan bewegen.
- groen gaat het ontstaan en de verergering van overgewicht en obesitas tegen en de hiermee samenhangende ziekten als diabetes en hart- en vaatziekten⁴.

Daarnaast oordelen mensen vaker positief over hun gezondheid naarmate zij in een groenere omgeving wonen⁵ en door natuurbeleving gaan kinderen gezonder eten⁶. Uit recent onderzoek blijkt een verband tussen de hoeveelheid natuur in de nabijheid en de algemene gezondheid, de geestelijke gezondheid en de overlijdenskans. Meer groen in de nabijheid gaat gepaard met een betere gezondheid en een lagere overlijdenskans⁷.

Een positieve ontwikkeling is dat een aantal basisscholen de afgelopen jaren een klimaatadaptief schoolplein aangelegd heeft. Dit betekent dat er, net als bij groene speelruimtes, maatregelen zijn getroffen om water vast te houden waardoor wateroverlast afneemt.

De buitenruimte gaat ook over een groene stad, die bestendig is tegen klimaatverandering, zoals hittestress en overvloedige regenval. Aan de rand van de dorpen en de steden in de regio zijn groengebieden ingericht voor sport en recreatie. Vaak hebben deze gebieden ook een functie als waterberging, zoals de Wollebrand in Westland.

Hitte en verkoeling

Veel mensen ervaren warm weer als een welkome periode van terras- en strandbezoek. Voor anderen kan de hitte een bedreiging zijn voor de gezondheid. Hoe hoger de buitentemperatuur en hoe langer de hitteperiode, hoe meer klachten er zijn. In ernstige situaties kan door uitdroging zelfs uitputting, flauwte en bewusteloosheid optreden.

Ook in Nederland zijn elk jaar sterfgevallen te betreuren door aanhoudend warm weer⁸. Bij langdurig aanhoudende hitte is het dan ook belangrijk om verkoeling te kunnen vinden. De inrichting van de leefomgeving kan bijdragen aan het opvangen van de gevolgen van toenemende en langdurige hitte. Vooral het goed inzetten van groen en water in de leefomgeving is hierbij van belang. Dit kan ook gezond gedrag stimuleren.

Eén op de vijf (22%) inwoners van Haaglanden kon bij aanhoudende hitte onvoldoende verkoeling in huis vinden, dit percentage is relatief laag in Westland (6%). Voor het kunnen vinden van verkoeling buiten in de tuin of in de buurt, is een vergelijkbaar beeld waargenomen. Het percentage inwoners van 19 jaar en ouder dat bij aanhoudende hitte onvoldoende verkoeling kan vinden buiten in tuin of buurt is voor Westland 13% en voor Zuid-Holland West 22%⁹.

Leefbaarheid Westland

Het begrip leefbaarheid gaat over alle natuurlijke, fysieke en sociale aspecten van de woon- en leefomgeving. Westland kreeg in 2016 een ruim voldoende voor de totale leefbaarheid. Deze score is vergelijkbaar met de voorgaande jaren¹⁰.

Binnen de regio Zuid-Holland West is het percentage inwoners dat groen belangrijk vindt en tegelijk vindt dat er onvoldoende groen is 9%. In Westland is dit 11%, voor de regio Haaglanden is dit 12%, zo blijkt uit de Gezondheidsenquête 2016 van GGD Haaglanden.

Integrale aanpak

Vanwege de invloed van milieufactoren op de gezondheid is aandacht voor gezondheidsbescherming nog steeds noodzakelijk. Ook het recente advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur 'De stad als gezonde habitat' (2018) betoogt dat de meeste gezondheidswinst te behalen is door een combinatie van gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering. De Omgevingswet biedt hiervoor een mooie basis, omdat het belang van gezondheid in het fysieke domein hierin is verankerd.

De komende jaren moet dit vertaald worden naar regionaal en lokaal niveau, onder andere in Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. Het is van belang om in ruimtelijke plannen te borgen dat er groene openbare ruimte is van voldoende omvang en van een goede kwaliteit en dat er (groene) verbindingen zijn tussen groene gebieden die gezonde mobiliteit (lopen, fietsen) stimuleren.

Voor een integrale aanpak is het noodzakelijk dat bijvoorbeeld op gemeentelijk niveau de wethouder volksgezondheid een rol krijgt in het domein van de fysieke leefomgeving.

Gerelateerde clusters

- Beleid
- Dienstverlening
- Ruimte

Advies verdere inzet

Voor de aanpak van de diverse deelgebieden van Groen en Leefomgeving, zoals genoemd in deze kernboodschap, zijn landelijke en wetenschappelijk gevalideerde interventies beschikbaar. GGD 'en kunnen bijvoorbeeld bij het formuleren van interventies op maat binnen een gemeente gebruik maken van Loket gezond leven¹¹ van het RIVM. GGD Haaglanden heeft de expertise in huis om op deze onderwerpen te ondersteunen. Vereniging Eigen Huis kan hierin ook een partner zijn.

Vanwege de veelomvattendheid van dit onderwerp en de causale verbanden die in de beïnvloeding over en weer te vinden zijn, kan de focus niet op slechts één van de aspecten liggen. De eerder genoemde integrale aanpak is in dit geval de enige juiste.

Voorbeelden om de hoeveelheid en het gebruik van groen te verbeteren zijn groene schoolpleinen en guerilla gardening¹², buurttuinen en geveltuinen. De gemeente kan hierin ondersteunen.

In Westland wordt, aldus het coalitieakkoord, het voorstel van Natuurpunt Westland opgepakt om het Green Innovation Team Westland in te stellen en bestaan plannen om de motie Beter Groen versneld uit te voeren. Dit is een positieve ontwikkeling. Het Hoofdlijnen Herstelplan Groen en Natuur 2018-2022 en het Groenmanifest van het Natuurpunt Westland kunnen de gemeente ondersteunen.

Referenties

1. GGDGHOR Nederland, 'Kernwaarden voor een gezonde leefomgeving' 2018
2. Westlands Akkoord 2018-2022
3. www.hethelewestland.nl/nl/artikel/13871/westland-is-minst-groene-gemeente
4. Gezondheidsraad - Gezond groen in en om de stad. Nr. 2017/05, Den Haag (15 juni 2017)
5. Gezondheidsenquête Haaglanden 2016, Leefomgeving en Gezondheid, GGD Haaglanden
6. Dr. J. Maas, 'Vitamine G. Het belang van groen voor onze gezondheid' (onderzoek VU/VUMC 2014)

7. Gezondheidsraad. Gezond groen in en om de stad. Nr. 2017/05, Den Haag 15 juni 2017
8. GGD-richtlijn medische milieukunde. Gezondheidsrisico's van zomerse omstandigheden. RIVM Rapport 609400007/2012.
9. Gezondheidsenquête 2016 GGD Haaglanden- Leefomgeving en Gezondheid
10. Gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden
11. www.loketgezondleven.nl/
12. Guerrilla gardening is een activiteit die erop is gericht om meer groen in stedelijke omgevingen te realiseren. Dit wordt bereikt door met behulp van kortdurende acties tuintjes aan te leggen op plekken in steden met weinig of geen groen. Guerrilla gardening is niet-commercieel en draait uitsluitend op vrijwilligers - guerrillagardeners.nl

1.6 Een rookvrije generatie en verantwoord omgaan met alcohol en drugs

Genotmiddelen zijn er altijd al geweest en zullen er ook altijd blijven. Waar het gebruik van middelen veelal zorgt voor een aangename of stimulerende werking op korte termijn, heeft het gelijktijdig een negatief effect op de gezondheid. Daarbij zijn genotmiddelen vaak verslavend.

Het is daarom van groot belang dat Westland blijft inzetten op preventie en gezond gedrag stimuleert. Hierbij is handhaven van regelgeving en het houden van toezicht van groot belang. Daarnaast is inzet nodig op een gerichte aanpak bij al bestaande problematiek. Vanuit de focus op gezondheidspotentieel raadt de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid¹ aan om beleidsaandacht te richten op roken en overmatig alcoholgebruik.

Roken

Van alle genotmiddelen veroorzaakt roken de grootste ziektelast in Nederland. Zo is roken verantwoordelijk voor een groot deel van de sterfgevallen aan longkanker en voor de ziektegevallen van COPD (chronische bronchitis en longemfyseem). Daarnaast verhoogt roken de kans op meerdere aandoeningen, zoals hart- en vaatziekten en diabetes. De negatieve gezondheidseffecten van roken zijn niet beperkt tot de rokers zelf. Deze effecten gelden ook voor niet-rokers, omdat zij tabaksrook inademen (passief-/meeroken). Het beschermen tegen het beginnen met roken en het stoppen met roken leveren dus gezondheidswinst op voor een veel grotere groep dan de rokers alleen. Bij zowel jongeren als volwassenen is er een daling in het rookgedrag te zien de afgelopen jaren². Om deze gunstige trend voort te zetten is blijvende actie nodig.

- In Westland rookt 18% van de inwoners van 19 jaar en ouder. Dit zijn zowel dagelijkse rokers als gelegenhedsmokers. Dit percentage is vergelijkbaar met Zuid-Holland West en Nederland en lager dan in Haaglanden³.

- Van de Westlandse jongeren (12 tot en met 18 jaar) heeft 11% ooit gerookt, rookt 4% regelmatig (wekelijks) en rookt 2% dagelijks. Van de jongeren wordt 11% thuis aan tabaksrook blootgesteld⁴.

Zie [de Gezondheidsmonitor 2018](#).

Problematisch alcoholgebruik

(Overmatig) alcoholgebruik brengt verschillende gezondheidsrisico's met zich mee. Vooral op jonge leeftijd is alcoholgebruik schadelijk. Jongeren zijn gevoeliger voor de risico's van alcohol, omdat hun lichaam en brein nog in ontwikkeling zijn. Het lichaam en/of brein kan daarom niet alleen schade oplopen, maar ook in de ontwikkeling gestoord worden. Dit kan zich bijvoorbeeld uiten in gedragsproblemen of in een hogere gevoeligheid voor alcoholverslaving op latere leeftijden.

Alcoholpreventie op jonge leeftijd heeft dus een groot potentieel aan gezondheidswinst.

- Ruim een derde van de (36%) inwoners (19 jaar en ouder) van Westland voldoet aan het advies geen of maximaal één glas alcohol per dag te drinken. In Haaglanden voldoet 45% aan dit advies.
- Het percentage zware drinkers (van 19 jaar en ouder) is in Westland 11%. Dit betekent wekelijks op minstens één dag minimaal zes glazen (mannen) of vier glazen (vrouwen) alcohol. Dit is vergelijkbaar met het percentage voor Haaglanden (9%).
- Het percentage overmatige drinkers is 22%. Dit betekent voor mannen meer dan 14 glazen per week en voor vrouwen meer dan 7 glazen per week. Dit percentage is hoger dan Haaglanden (17%).
- Iets meer dan een vijfde van de jongeren van 12 tot en met 18 jaar (22%) heeft in de afgelopen vier weken aan binge drinken gedaan. Dit betekent dat zij vijf of meer glazen dronken bij een gelegenheid⁶. In Haaglanden en Zuid-Holland West was dit minder, respectievelijk 17% en 18%. Dit percentage is wel gedaald ten opzichte van 2010, toen 27% in de laatste 4 weken aan binge drinken deed.
- Uit de jongerenenquête van 2015 komt verder naar voren dat het alcoholgebruik onder jongeren ten opzichte van 2010 gedaald is. Het aantal jongeren van 12 tot 18 jaar dat ooit alcohol dronk daalde van 51% (2010) naar 46% (2015). En het aantal jongeren dat de afgelopen 4 weken alcohol dronk daalde van 43% naar 36%⁷.

Zie [de Gezondheidsmonitor 2018](#).

Drugsgebruik

Drugsgebruik kan leiden tot een verslaving of een overdosis. Drugsgebruik brengt verschillende (korte en lange termijn) gezondheidsrisico's met zich mee, afhankelijk van het type drugs dat wordt gebruikt. Met een gevarenschaal wordt gekeken naar de lichamelijke gevolgen, de kans op lichamelijke en geestelijke afhankelijkheid en de kans op maatschappelijke problemen. Sinds 1972 is er een onderscheid gemaakt tussen soft- en harddrugs. Bij jongeren die veel uitgaan en vrienden hebben die drugs gebruiken, wordt door relatief een groot deel drugs gebruikt⁸. In een preventieve aanpak is daarom aandacht voor groepsdruk (peer pressure) relevant.

- In Westland heeft 4% van de volwassenen (19 tot en met 64 jaar) het afgelopen jaar cannabis gebruikt. Dat is lager dan in Zuid-Holland West (8%) en Haaglanden (9%).
- Het percentage inwoners in Haaglanden dat in het afgelopen jaar cannabis heeft gebruikt is het hoogst bij 19- tot en met 34-jarigen (18%)⁹.
- In Westland gebruikte 8% van de jongeren (12 tot en met 18 jaar) ooit softdrugs (cannabis of wiet). Dit is in Haaglanden 10%.
- Het percentage jongeren in Westland dat ooit harddrugs (XTC (ecstasy, MDMA), cocaïne, paddo's, amfetamine (uppers, pep of speed), LSD, GHB, lachgas en heroïne) heeft gebruikt is 6%. In Haaglanden is dit 4%.
- In Westland gebruikte 3% van de jongeren de afgelopen vier weken softdrugs. In Haaglanden is dit 4%. En 3% van de jongeren gebruikte in de afgelopen vier weken harddrugs. In Haaglanden is dit 1%¹⁰.

Zie [de Gezondheidsmonitor 2018](#).

Doorzetten aanpak genotmiddelen

Westland heeft een werkgroep Alcohol- & Drugspreventie, waarin de gemeente Westland samenwerkt met de Brijder Verslavingszorg, JGZ Zuid-Holland West, GGZ Delfland, GGD Haaglanden, Vitis Welzijn en Sportief Advies. De werkgroep zet zich in voor de uitvoering en coördinatie van interventies en activiteiten ter preventie van genotmiddelengebruik (roken, alcohol en drugs) door jongeren¹¹.

De ambitie van Westland is dat meer Westlanders gezonder gaan leven en daarmee jongeren een gezond voorbeeld geven. Daarbij ligt de nadruk op minder schadelijk alcohol- en drugsgebruik. Er zijn bijvoorbeeld activiteiten gericht op kennisvergroting, gericht op zowel jongeren als hun ouders (bijvoorbeeld bij sportverenigingen). Ook is er de lokale campagne Zero Heroes, bedoeld om jongeren en hun ouders te betrekken bij een cultuuromslag in het denken over alcoholgebruik. Landelijke regelgeving kan helpen bij de lokale inzet rond genotmiddelenpreventie. Naast schoolgebouwen moeten ook schoolpleinen vanaf 2020 geheel rookvrij zijn. Als Westland inzet op een Rookvrije Generatie dan stimuleert dat onder andere het niet roken op plaatsen waar kinderen opgroeien en zich bewegen. Denk aan sportterreinen, speeltuinen en kinderboerderijen. Het draagt bij aan bewustwording en daadwerkelijk bereiken van gezond gedrag. Open communicatie stimuleert ook een aanspreekcultuur, waarbij roken in de nabijheid van kinderen als ongewenst kan worden aangegeven. Het vermelden waard hierbij is dat de Westlandse voetbalverenigingen een gedragscode Jeugd en Alcohol hebben ondertekend¹².

Op het gebied van handhaving zijn in 2018 in Westland stappen gezet:

- Verstrekken van ademanalyseapparatuur aan evenementenorganisatoren voor preventieve controle op indrinken door jongeren onder de 18 jaar.
- Uitbreiding aantal buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) die gecertificeerd zijn om de toezichtstaak Drank- en horecawet uit te voeren.
- Onder alcoholverstrekkers is in Westland door het externe bureau Nuchter een onderzoek uitgevoerd naar naleving van de leeftijdsgrenzen. Doelstelling van het onderzoek: verzamelen van data die inzicht geven in het structureel nalevingsgedrag van leeftijdsgrenzen van verkopers en het verkrijgen van input voor verbeterde (en mogelijk nieuwe) handhavingsmaatregelen na 2018.

Integrale aanpak rook-, alcohol- en drugsbeleid

De kern van effectief genotmiddelenbeleid en de uitvoering ervan ligt in de samenhang tussen een viertal beleidspijlers:

1. voorlichting & educatie
2. signalering, advies & ondersteuning
3. fysieke & sociale omgeving
4. regelgeving, toezicht & handhaving

Genotmiddelengebruik en problemen door (overmatig) gebruik zijn altijd het resultaat van een combinatie van factoren.

De persoon, zijn sociale en fysieke omgeving (denk ook aan reclame), de beschikbaarheid van rookwaar, alcohol en/of drugs en het overheidsbeleid vormen samen een systeem dat uiteindelijk het gedrag van de gebruiker bepaalt. Daarnaast speelt ook het toezicht houden op en handhaving van de verschillende wetten rondom het gebruik van genotmiddelen een belangrijke rol.

Genotmiddelenpreventie zou niet alleen op het individu gericht moeten zijn. Het meest succesvol zijn strategieën, die vooral de omgeving van de gebruiker beïnvloeden en de potentiële gebruiker beschermen tegen het beginnen aan genotmiddelen. Vaak wordt dan ook gekozen voor een omgevingsgerichte aanpak, waarbij deze pijlers in een bepaalde setting (bijvoorbeeld school, sportkantine, evenement, openbare ruimte) in samenhang worden ingezet. Een voorbeeld hiervan is de Gezonde School¹³. Ook in het gezinssysteem kan de preventieve rol van Jeugdgezondheidszorg sterker en kan een snellere toeleiding naar Brijder en GGZ plaatsvinden.

Naast het inzetten op de pijlers voor universele preventie is het van belang om adequaat te kunnen reageren op problemen die ontstaan bij genotmiddelengebruikers. Het vroegtijdig herkennen van deze problemen en aansluitend de juiste advisering en ondersteuning bieden, kan voorkomen dat zwaardere vormen van zorg nodig zijn.

Advies verdere inzet

De ambitie is dat meer Westlanders gezond leven en zo een voorbeeld zijn voor de jongeren in hun omgeving. Doel is ook dat meer jongeren gezond leven. Om de effecten van de inspanningen te vergroten is het nodig de integrale preventieve aanpak te continueren en te intensiveren. Dit betekent ook samenwerken met regelgeving en handhaving. En samen werken met partijen waar de (risico) doelgroepen te vinden zijn. Een effectieve aanpak vraagt een lange adem. Een integrale aanpak is ook in lijn met de prioriteit die landelijk aan dit onderwerp wordt gegeven. Daarbij moet rekening gehouden worden met de reden achter het gebruik van genotmiddelen, de risico's van de verschillende middelen en de levensfase waarin deze middelen gebruikt worden. Dit geldt zeker bij mensen die kwetsbaar zijn voor het gebruik van genotmiddelen.

Om de lat hoger te leggen kan Westland zich inzetten voor een Rookvrije Generatie¹⁴, rookvrije openbare gebieden en (meer) Gezonde Scholen.

Onderdelen van een integraal gemeentelijk beleid ter bescherming tegen verslavende middelen en problematisch gebruik zijn:

- Lokale probleemanalyse
- Beleidsfocus en doelen
- De pijlers:
  - Voorlichting en educatie
  - Advies en ondersteuning
  - Fysieke en sociale omgeving
  - Regelgeving, toezicht en handhaving

Referenties

1. Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2018), Van verschil naar potentieel - www.wrr.nl/publicaties/policy-briefs/2018/08/27/van-verschil-naar-potentieel.-een-realistisch-perspectief-op-de-sociaaleconomische-gezondheidsverschillen
2. De gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden
3. Gezondheidsenquête 2016, GGD Haaglanden
4. Jongerenenquête 2015, GGD Haaglanden
5. Volksgezondheid en Zorg. Alcoholgebruik en Gezondheid - www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/alcoholgebruik/cijfers-context/gevolgen#node-alcoholgebruik-en-gezondheid.
6. Volksgezondheidenzorg.info. Alcoholgebruik, Cijfers & Context. [Online]. (bezoekt op 20 sept 2017) - www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/alcoholgebruik/cijfers-context/huidige-situatie#definities.
7. Jongerenenquête 2015, GGD Haaglanden
8. RIVM: Centrum Gezond Leven (CGL). Loket gezond leven: gevolgen van drugsgebruik - www.loketgezondleven.nl/gezonde-gemeente/drugs/cijfers-en-feiten/gevolgen-van-drugsgebruik-voor-de-gezondheid.
9. Gezondheidsenquête 2016, GGD Haaglanden
10. Jongerenenquête 2015, GGD Haaglanden
11. Uitvoeringsprogramma 2016-2020, Kernachtig Sociaal, Westland 2016
12. www.wos.nl/sportverenigingen-in-westland-lanceren-gedragscode-jeugd-alcohol/nieuws/item?1072396
13. www.gezondeschool.nl
14. www.rookvrijegeneratie.nl

1.7 Gezond mediagebruik door de jeugd

Wanneer wordt gamen een verslaving? Is het verstandig om de smartphone onder het kussen te leggen? Wat is wel en wat is geen gezond mediagebruik? Het is lastig om hier harde uitspraken over te doen, aangezien er onvoldoende onderzoek naar is gedaan. Toch is wel te zeggen dat goed en bewust omgaan met media leuk is en ruimte biedt aan welzijn en aan gezond opgroeien. Dit omdat het de kans op gezondheidsproblemen, zoals overgewicht en slaapgebrek, verkleint. Dat vraagt wel zelfbeheersing en begrenzing en dát moeten jongeren vaak nog leren. Dat zij media altijd en overal kunnen gebruiken, betekent niet dat ze dit ook moeten doen¹.

Media spelen een steeds belangrijker rol in onze samenleving. We kunnen haast niet meer zonder en onze communicatie is ingrijpend veranderd. Dit raakt alle lagen van de bevolking, in alle fases van het leven, maar vooral bij jongeren is het van belang om gezond mediagebruik en mediawijsheid te stimuleren. Zij maken immers geen onderscheid meer tussen online en offline gedrag, veel van hun sociale leven speelt zich af online.

Mediawijsheid

De term Mediawijsheid staat voor de verzameling competenties, die men nodig heeft om actief en bewust deel te kunnen nemen aan de mediasamenleving². Dit is verder uitgewerkt³ in het [Mediawijsheid Competentiemodel](#), waarin 10 competenties benoemd worden verdeeld in de niveaus:

1. begrip
2. gebruik
3. communicatie en strategie

Ongezond gebruik van media

Het overgrote deel van de jongeren heeft zijn sociale media- en gamegedrag prima onder controle. Bij een kleine groep is er echter sprake van risicovol gedrag op het gebied van sociale media en gamen. Als een jongere moeite heeft om het gebruik van sociale media onder controle te houden wordt gesproken van problematisch gebruik. Kenmerken hiervan zijn:

- overmatige aandacht voor sociale media en buitensporig gebruik hiervan
- slechter slapen
- verwaarlozing van huiswerk, school en sociale contacten

Dit kan leiden tot verminderde schoolprestaties, slaapttekort en vereenzaming. De relatie tussen langdurig tv-kijken of computergebruik en overgewicht bij jongeren is aangetoond. Smartphonegebruik speelt een rol bij één op de vijf fietsongelukken, waarbij jongeren betrokken zijn.

Problematisch gamen vertoont grote sociale en fysieke gelijkenissen met andere verslavingen, waaronder gok- en genotmiddelenverslavingen⁴.

Ook het moment of tijdstip van mediagebruik kan ongezond zijn. Zo heeft het gebruik van smartphone of tablet vlak voor het slapen gaan negatieve gevolgen voor de nachtrust. De lichtsterkte (lux) stelt de aanmaak van melatonine uit, waardoor je moeilijk in slaap valt. Ook een opwindende game vlak voor het slapen is niet bevorderlijk voor een goede nachtrust. De hersenen blijven nog lang na het spelen actief⁵.

Cyberpesten

Cyberpesten is pesten via media zoals internet of een mobiele telefoon. Cyberpesten is vaak extremer dan gewoon pesten, omdat de pester de emoties van het slachtoffer niet ziet en daardoor eerder dingen doet die hij anders nooit zou zeggen, schrijven of doen. De slachtoffers weten vaak niet door wie ze gepest worden en voelen zich daardoor machteloos. Het slachtoffer kan zich ook erg onveilig gaan voelen. Het pesten dringt namelijk door in zijn persoonlijke leefwereld, zijn eigen huis. Dit drijft het slachtoffer vaak tot wanhoop⁶.

- In 2015 is 4% van de Westlandse jongeren wel eens gepest via internet. Dit is vergelijkbaar met 2010 toen 5% van de jongeren via internet werd gepest.
- Ruim acht op de tien jongeren van 12 tot en met 18 jaar in Westland (82%) zijn (bijna) dagelijks actief op sociale media. Voor Zuid-Holland West is dit 79%. Voor Haaglanden 77%.
- Vooral meisjes zijn (bijna) dagelijks actief op sociale media (89% versus 76% van de jongens).
- Van de jongeren in Westland heeft 3% risico op problematisch gebruik van sociale media⁷.
- Dagelijks gamen gebeurt vooral door jongens: 37% ten opzichte van 5% bij de meisjes.

Gehoorschade

Bij ongezond mediagebruik horen ook de mogelijke risico's op gehoorschade. Gehoorschade ontstaat doordat trilharen in het binnenoor blijvend beschadigd zijn. In ernstige gevallen leidt dit tot levenslange handicaps als oorsuizingen, geluidsvervorming en gehoorverlies. De mogelijke gevolgen zijn sociale isolatie, stress, concentratie-, leer- en slaapproblemen en in het ergste geval levenslange (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid.

Meestal ontstaan gehoorproblemen geleidelijk, maar gehoorschade is onomkeerbaar en heeft een grote sociale impact. Zo is gehoor voor kinderen van belang voor een goede taalontwikkeling en is een goed gehoor nodig om veilig deel te kunnen nemen aan het verkeer. Met name voor fietsers is het belangrijk om naderend verkeer goed te kunnen horen.

Vanaf 80 decibel kan geluid schadelijk zijn, dat is bijvoorbeeld het geluid van een haardroger of langs een drukke autoweg. De beschadiging kan in één keer gebeuren als het geluid erg hard is, maar gebeurt ook als je te vaak of langdurig aan hard geluid wordt blootgesteld⁸.

- Van de 12 tot 18-jarigen in Westland heeft 31% wel eens problemen met gehoor. Dit was in 2010 nog 29%.
- Zij hebben dit vooral tijdens of na bezoek aan een concert/festival/dance event (40%) en tijdens of na een school- of verenigingsfeest (27%) of het uitgaan (19%).
- De vierde oorzaak is tijdens of na het luisteren met een koptelefoon/oortjes (12%).
- Van de Westlandse jongeren draagt 29% dagelijks oortjes op straat om muziek te luisteren of filmpjes te kijken op hun mobiel. Ter vergelijking: voor Haaglanden is dit 34%⁹.

Integrale aanpak

Preventieve maatregelen voor de jeugd rond mediagebruik zijn de ingang voor grote gezondheidswinst in de toekomst. In het Westlands Akkoord 2018-2022 geeft de gemeente aan dat het voorkomen van zorgvragen de meest effectieve zorgmaatregel is en dat preventie versterkt wordt om te voorkomen dat problemen ontstaan dan wel escaleren. Dat is voor dit thema zeer van toepassing.

Om te beginnen kan dit door jongeren bewust te maken van de risico's van sociale media en gamen én van het risico op (blijvende) gehoorschade door op een te hoog volume muziek te luisteren via oortjes of koptelefoon, maar ook door zonder gehoorbescherming festivals en concerten te bezoeken¹⁰.

Naast het aanspreken van de jeugd zelf speelt ook de omgeving een belangrijk rol. Ouders kunnen een rol vervullen in het voorkomen van problematisch sociale media gebruik en gamen, door het stellen van regels over de inhoud van het internetgebruik, het laten zien van gezond voorbeeldgedrag en het effectief reageren op excessief gebruik van de jongeren. Echter strenge regels ten aanzien van de inhoud van het internetgebruik en sterk negatief reageren op het excessieve internetgebruik van het kind lijken minder effectief te zijn¹¹.

Scholen spelen ook een belangrijke rol bij het aanleren van mediawijsheid. Door op school structureel aandacht te besteden aan bewust, veilig en positief gebruik van digitale media, worden jongeren mediawijs en leren ze hun eigen en andermans grenzen te respecteren.

Ook gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om de veiligheid en gezondheid van burgers zoveel mogelijk te waarborgen. Dit kan door het ontwikkelen van beleid op (bewustwording van) risico's, voorlichting én handhaving bijvoorbeeld ten aanzien van (de beperking van het geluidsniveau bij) publieke evenementen. De Wet publieke gezondheid en vanaf 2021 de Omgevingswet bieden gemeenten een wettelijke basis voor gerichte geluidvoorschriften. Het gaat dan om het beschermen, bevorderen en bewaken van de gezondheid van de bevolking.

Gerelateerde domeinen

- Beleid
- Dienstverlening
- Ruimte

Advies verdere inzet

Lokale partners zoals GGD Haaglanden en Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West, maar ook landelijke partners zoals de Hoorstichting¹², kunnen een grote rol spelen in de ondersteuning bij (de inzet op) dit thema. De Gezonde School-aanpak¹³ helpt bij het structureel en integraal aanpakken van deze thema's op school, zowel op het primair onderwijs (PO) als op het voortgezet onderwijs (VO) en MBO.

Gezond mediagebruik

De Gezonde School-aanpak is een landelijk programma dat veel ondersteuning kan bieden op het gebied van mediawijsheid. Scholen kunnen door de GGD begeleid en ondersteund worden bij het formuleren van beleid voor mediawijsheid. Bijvoorbeeld door mediawijsheid op te nemen in het lesprogramma, positief gebruik van (sociale) media te stimuleren, leerlingen uit te dagen zelf met media aan de slag te gaan of digitale media te gebruiken in de les, voorlichting te geven en het gesprek aan te gaan, zelf het goede voorbeeld te geven, een mediawijze school te worden en (sociale) media op te nemen in het schoolveiligheidsplan¹⁴.

Ook de landelijke website Mediawijsheid biedt verdere (naast het eerder genoemde competentiemodel) ondersteuning met dossiers voor onder andere ouders, scholen en professionals die samen werken met het onderwijs¹⁵.

Gehoorschade

Gehoorschade is een probleem dat op jonge leeftijd kan ontstaan en langs de gehele levenslijn (in toenemende mate) problemen geeft. Dat maakt dat het inzetten op preventie bij de jeugd de grootste gezondheidswinst oplevert.

Wetgeving kan voor gemeenten een handvat zijn om handhaving op geluidvoorschriften in te richten.

Referenties

1. Loket Gezond Leven - Sociale Media en Gezonde School
2. www.beeldengeluid.nl/kennis/kennisthemas/mediawijsheid-bij-beeld-en-geluid
3. Door Mediawijzer.net, het landelijk expertisecentrum van het ministerie van OCW dat tot doel heeft om de mediawijsheid van kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar te bevorderen.
4. Gezondheidsmonitor GGD Haaglanden 2018
5. Loket Gezond Leven - Sociale media en Gezonde school
6. Jongerenenquête Gezondheid en Leefstijl jongeren Westland 2016 (GGD Haaglanden)
7. Gezondheidsmonitor 2018, GGD Haaglanden
8. www.hoorstichting.nl/het-gehoor/werking-van-het-gehoor/functies-van-het-gehoor

9. Jongerenenquête Gezondheid en Leefstijl jongeren Westland 2016 (GGD Haaglanden)
10. www.ncj.nl/richtlijnen/alle-richtlijnen/richtlijn/?richtlijn=33&rlpag=1684
11. Jongerenenquête Gezondheid en Leefstijl jongeren Westland 2016 (GGD Haaglanden)
12. www.hoorstichting.nl
13. www.gezondeschool.nl
14. www.gezondeschool.nl
15. www.mediawijsheid.nl

2. Colofon

Dit rapport is een uitgave van:

GGD Haaglanden

Postbus 16130

2500 BC Den Haag

Tel: 088-355 01 00

E-mail: info@ggdhaaglanden.nl

gezondheidsmonitor.ggdhaaglanden.nl

Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van duidelijke bronvermelding.
Aan de informatie van deze gezondheidsmonitor kunnen geen rechten worden ontleend.
Komt u toch iets tegen dat niet correct is of verouderd, dan stellen wij uw reactie
bijzonder op prijs.

Postbus 16130, 2500 BC Den Haag

GGD
Haaglanden

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

RX4CC #8131XDX#00#0000#

Gemeente Westland
tau College van B&O
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk

Memo | Beleid

AAN : Leden commissie MO
VAN : Wethouder B.P.M. van der Stee
C.C. :
DATUM : 24 april 2019
BETREFT : Uitspraak Raad van State inzake Islamitische school

---

Zoals u weet, heeft de minister van OC&W de aanvraag van stichting Yunus Emre om in Westland een Islamitische school te stichten afgewezen. Het stichtingsbestuur heeft hiertegen beroep ingesteld bij de Raad van State (RvS). De RvS heeft het beroep gegrond verklaard en het besluit van de staatssecretaris van 22 december 2016 vernietigd. De minister diende een nieuw, beter onderbouwd, besluit te nemen. De minister heeft de aanvraag daarna opnieuw afgewezen. Ook tegen dit besluit is het stichtingsbestuur in beroep gegaan bij de RvS. De zaak is op 12 maart 2019 behandeld. De uitspraak is vandaag, 24 april, gepubliceerd. In dit deze memo informeer ik u over de uitspraak en de consequenties daarvan.

Uitspraak

De RvS heeft het beroep van stichting Yunus Emre gegrond verklaard en het besluit van 17 mei 2018 vernietigd. De RvS heeft verder in de zaak voorzien door te bepalen dat de minister de door Yunus Emre gewenste school voor bekostiging in aanmerking moet brengen.

De minister heeft zich volgens de RvS in het besluit van 17 mei 2018 ten onrechte op het standpunt gesteld dat Westland en Maastricht voldoende vergelijkbaar zijn ten aanzien van het aantal inwoners, leerlingdichtheid en ligging, maar te zeer verschillen ten aanzien van de bevolkingssamenstelling. De bevolkingssamenstelling van Westland en Maastricht is naar het oordeel van de RvS voldoende vergelijkbaar. Daardoor kan het belangstellingspercentage voor islamitisch basisonderwijs in Maastricht, van 5,25%, worden gebruikt bij de aanvraag van Yunus Emre.

[Link naar uitspraak RvS](#)

Consequentie

De uitspraak van de RvS brengt mee dat de raad van de gemeente Westland, overeenkomstig artikel 79, zevende lid, van de Wet op het primair onderwijs WPO, de school in het na deze uitspraak op te stellen plan van scholen moet opnemen. Het plan van scholen (2020-2022) dient op grond van de WPO voor 1 augustus 2019 door de gemeenteraad vastgesteld te worden. Na vaststelling moet de gemeente zorgdragen voor de bekostiging van huisvesting (gebouw) en eerste inrichting onderwijsleerpakket (meubilair en lesmateriaal). Hiervoor moet stichting Yunus Emre vóór 1 maart 2020 een huisvestingsaanvraag indienen. De huisvestingsaanvraag wordt getoetst aan de criteria in de gemeentelijke verordening onderwijshuisvesting.

Vervolgtraject

Er wordt voor 1 augustus een voorstel vaststelling plan van scholen 2020-2022 voorgelegd. Daarnaast gaan wij op korte termijn in gesprek met de stichting Yunus Emre over de invulling van het huisvestingsvraagstuk.

Memo | Beleid

AAN : de leden van de commissie MO
VAN : Wethouder P.A. Vreugdenhil
C.C. :
DATUM : 10 mei 2019
BETREFT : Incidentele wijziging gemeentelijke bijdrage aan SKT

Op 23 april 2019 heeft het college van B&W besloten om de gemeentelijke bijdrage aan het Sociaal Kernteam (SKT) incidenteel te verhogen voor 2019, ten behoeve van:

1. de implementatie van het nieuwe stelsel van resultaatsturing op grond van de door de gemeenteraad vastgestelde inkoopstrategie 2020 jeugdhulp (€ 283.000).
2. de implementatie van “meer hulp zelf doen” (€ 242.000)

Het betreft hier een wijziging binnen het begrotingsprogramma, waarvoor het college bevoegd is op grond van artikel 6 van de Financiële verordening.

Het college heeft daarnaast besloten de leden van de raadscommissie MO hierover te informeren door middel van een memo. Hierna volgt dan ook een korte toelichting op het genomen besluit.

Implementatie Inkoop 2020

Gemeente Westland start per 1 januari 2020 samen met de andere gemeenten in de regio met een nieuw inkoopstelsel voor (hoog-) specialistische jeugdzorg. Het huidige inkoopstelsel voor de jeugdzorg is gebaseerd op de inkoop van producten, die worden bekostigd via de P x Q – systematiek (dit betekent betalen per eenheid, bijvoorbeeld per uur). Het nieuwe stelsel gaat uit van sturing op de (maatschappelijke) resultaten van de geboden hulp. Het resultaatgerichte stelsel stimuleert gemeenten en zorgaanbieders om het kind meer centraal te stellen en meer maatwerk te bieden.

Het nieuwe stelsel vraagt binnen de gemeente Westland om aanpassingen in beleid, de uitvoering en bedrijfsvoering. Daarvoor loopt het project ‘Implementatie Resultaatsturing Jeugdhulp’. Een groot deel van de implementatie zal worden gedaan door het SKT. Hierdoor maakt het SKT extra kosten. Het gaat voor 2019 om een bedrag van € 283.000 voor met name extra capaciteit om een projectgroep vrij te kunnen maken. Deze lasten worden gedekt uit het beschikbare projectbudget voor de invoering van resultaatsturing.

“Meer hulp zelf doen”

We zien in regio's waar het resultaatgerichte stelsel al is ingevoerd, dat één van de succesfactoren is dat het lokale team tot op zekere hoogte zelf hulpverlening uitvoert. Waar tot op heden in veel gevallen zorgaanbieders worden ingeschakeld om de ambulante specialistische opvoedersteuning aan gezinnen, verder benoemd als J&O (Jeugd en opvoedhulp) deze ondersteuning te bieden, is het ook mogelijk dat deze ondersteuning door het SKT zelf wordt opgepakt. Hiervoor gaan we € 242.000 voor inzet van extra fte's en opleiding bijdragen aan het SKT. ,

Er is een berekening opgesteld om de kosten bij uitvoering door een zorgaanbieder op basis van

de huidige tarieven te vergelijken met de kosten voor uitvoering door het SKT zelf. Samen met het verwachte zorgvolume voor J&O levert dit een positieve kostenberekening op. Daarom is deze activiteit tevens een onderdeel van het bredere actieplan kostenombuiging jeugdhulp, dat in de maak is. De lasten worden gedekt uit het ZIN (zorg in natura) jeugdhulpbudget.

Behalve dat verwacht wordt dat de ZIN-kosten lager zullen uitvallen, treedt er een kwaliteitsvoordeel op doordat er geen wisseling van hulpverlener is, zodat er geen tijd/kennis verloren gaat met de overdracht.

Lange Termijnagenda Raadscommissie Maatschappelijke Omgeving

Nummer	Aktie	Ingebracht	Datum gereed
LTA213MO	Raad 2 x per jaar informeren inzake stand van zaken wat betreft de Gemeenschappelijke Regeling en begroting 2018 GGD en VT Haaglanden Wethouder Vreugdenhil	Rc MO 27-11-2017	september 2019
LTA217MO <i>Voorheen</i> <i>LTA164EFO</i>	Accommodatiebeleid verzelfstandiging exploitatie Hofboerderij Wethouder Vreugdenhil	LTA Raadstukken	juni 2019
LTA218MO	Verordening Tegemoetkoming kosten kinderopvang sociale of medische indicatie Wethouder Vreugdenhil	LTA	April 2019 Raadsvoorstel Memo wethouder Vreugdenhil d.d. 03-04-2019
LTA219MO	Evaluatie van de resultaten van het kindpakket Wethouder Vreugdenhil	Rc MO 04-02-2019	juli 2019
LTA222MO	Eigendom schoolgebouwen Wethouder van der Stee	LTA	Q2 2019 Raadsinformatiebrief
LTA223MO	Meerjarenplan regenboogsteden 2019-2022 Wethouder Vreugdenhil	LTA	april 2019 Raadsinformatiebrief
LTA224MO	Lokaal Educatieve Agenda Wethouder van der Stee	LTA	Q2 2019 Raadsinformatiebrief
LTA225MO	Advies kunstcollectie Wethouder Vreugdenhil	LTA	Q2 2019 Raadsvoorstel
LTA226MO	Verordening Jeugd Wethouder Vreugdenhil	LTA	Q2 2019 Raadsvoorstel
LTA227MO	Plan van aanpak bestrijding eenzaamheid Wethouder Vreugdenhil	LTA	Q2 2019 Raadsinformatiebrief, mogelijk in combinatie met RIA
LTA228MO	Zienswijze begroting inkoopbureau H10 Wethouder Vreugdenhil	LTA	juni 2019 Raadsvoorstel
LTA229MO	Actieplan Armoedebeleid Wethouder Vreugdenhil	LTA	Q2 2019 (eind) Raadsinformatiebrief
LTA230MO	Beschermde wonen Wethouder Vreugdenhil	LTA	PM Raadsinformatiebrief
LTA231MO	Jaaroverzicht 2018 Toezichthouder kwaliteit WMO Wethouder Vreugdenhil	LTA	Q2 2019 Raadsinformatiebrief
LTA232MO	Nota Cultuurkoers 2030 Wethouder Vreugdenhil	LTA	juli 2019 Raadsvoorstel
LTA233MO	Verordening Wmo 2020 Wethouder Vreugdenhil	LTA	Q4 2019 Verordening n.a.v. wetswijziging en actualisatie

OPENSTAANDE MOTIES						
ID nummer	Raad d.d.	Indiener	Omschrijving (beknopt)	Bestuurder	Afdeling	Status
470	10-11-15	GBW/CU-SGP	Vestia	Wethouder van der Stee	Beleid	Tegen het scheidingsvoorstel is beroep bij de rechtbank aangetekend. Datum behandeling is nog niet bekend. De gemeente oefent verder politieke druk uit bij o.a. BZK en Provincie om Vestia te bewegen in gesprek te gaan met onze lokale woningcorporaties betreffende overname van het bezit. De verwachting is dat dit proces niet voor het einde van 2018 zal kunnen worden afgerond.
507	26-01-16	GBW/CDA/PW	Stimuleringsmaatregel doorstroming; rapporteren aan raad wat de uitkomst van gesprek met corporaties is	Wethouder van der Stee	Beleid	De seniorenmakelaar is ingezet en het effect is gemonitord. Resultaten seniorenmakelaar vanuit Sociale Verhuurders Haaglanden is tot dusver beperkt. Sinds dit jaar ook inzet op doorstroming middels inzet wooncoach van Vitis. Met corporaties worden dit najaar ambtelijk verdere mogelijkheden voor doorstroming verkend.
574	08-11-16	CDA/GBW/GL/VVD	Stimuleringsfonds bouwbesluit +	Wethouder van der Stee	Beleid	Op dit moment wordt Bouwbesluit + verder uitgewerkt. De inzet is om hierbij het landelijke Woonkeur-label te hanteren. Hierop wordt al ingezet bij nieuwe woningbouwprojecten. Planning is verder om voorjaar 2019 de raad te informeren over de uitwerking (o.a. met aanpak bepaalde complexen van corporaties om deze bij renovatie levensloopgeschikt(er) te maken). Het onderwerp "levensloopgeschikt bouwen en renoveren" is ook onderdeel van het bij het Westlandprogramma behorende uitvoeringsprogramma (maatregel 17).
575	08-11-16	CDA/GBW/GL/VVD/PvdA	De toekomst van De Naald	Wethouder Vreugdenhil	Ruimte	Op korte termijn zal de staat waarin de 'De Naald' verkeert in kaart worden gebracht. De uitkomsten worden vastgelegd in een overdrachtdossier voor het nieuwe gemeentebestuur. (wordt april 2019)

662	21-03-17	PvdA/GL	Aanmelden bij een website, bereken uw recht	Wethouder Vreugdenhil	Beleid	Er dient nader onderzoek te worden gedaan of deze website past binnen het masterplan van ICT. Uitkomsten hiervan worden meegenomen in de verbetering van de dienstverlening. Over de haalbaarheid zal de raad t.z.t. geïnformeerd worden.
708	07-11-17	CDA/GBW/GL	Sportcomplex De Lier	Wethouder Varekamp	Ruimte	Met enkele verenigingen is oriënterend gesproken over de opzet van het onderzoek en welke onderwerpen aan de orde moeten komen. Er zijn ondertussen offertes ontvangen. Deze maand zal de opdracht voor het onderzoek worden verstrekt. Wij verwachten dan uiterlijk november de uitkomsten.
778	20-02-18	CDA/D66/ CU-SGP/ GL/PvdA/ WV/VVD	Pauzewoningen voor urgente woningzoekenden	Wethouder van der Stee	Beleid	Een inventarisatie van beschikbaar gemeentelijk vastgoed is uitgevoerd. In derde kwartaal 2018 zal de Raad worden geïnformeerd over de realisatie. Een structurele oplossing wordt meegenomen in ons Uitvoeringsprogramma: maatregel 14 deelvisie wonen. (wordt Q2 2019)
783	20-02-18	GBW/LPF/ PvdA/WV/ GL/D66	Dagopvang mensen met Parkinson	Wethouder Vreugdenhil	Beleid	
800	12-06-18	WV/LPF/ GBW	Terugplaatsing beeld Gravin Machteld op het Marktpllein in 's-Gravenzande	Wethouder Vreugdenhil	Ruimte	Raadsbrief 06-12-2018 Rc MO d.d. 01-04-2019, melding bij agendapunt 12
816	16-10-18	WV/GBW	Samenwerking H10	Wethouder Vreugdenhil	Beleid	De raad zal tijdig voor de besluitvorming over de GR betrokken worden en regelmatig updates ontvangen over de inkoop samenwerking en de implementatie van de inkoopstrategie 2020.
835	06-11-18	CDA/LPF/ D66/GBW/ WV/PvdA	Creëren van de sportfaciliteit calisthenics voor jongeren in de buitenruimte van de gemeente Westland	Wethouder Varekamp	Ruimte	De uitwerking van deze motie is in voorbereiding. Hierbij nemen we ook het kostenaspect mee. Inzet is om het project te starten in de eerste helft van 2019
862	06-11-18	WV/LPF/GBW/PvdA	Oproep medegebruikers Hofboerderij betrekken in plannen	Wethouder Vreugdenhil	Ruimte	In november wordt een overleg ingepland tussen alle gebruikers van de Hofboerderij en de leden van de beheersstichting i.o
866	06-11-18	LPG/CDA/ GBW	Aanpak woningnood	Wethouder van der Stee	Beleid	Komt terug in de deelvisie wonen. Q3 2019
868	06-11-18	GBW/D66/ PvdA/WV	Projecten 'verzorgd wonen/groepswonen ouderen'	Wethouder Vreugdenhil	Beleid	Wordt meegenomen in de herprioritering binnen het SBK en de herijking die in 2019 plaatsvindt.

869	06-11-18	GBW/PvdA /WV/CDA/ GL/D66	Voorkomen en tegenaan van eenzaamheid	Wethouder Vreugdenhil	Beleid	Over het plan van aanpak voor de bestrijding van eenzaamheid wordt u begin 2e kwartaal 2019 geïnformeerd
920	22-01-19	GBW/WV/ GL	Woningbouwprogram- mering in control	Wethouder van der Stee	Beleid/ Ruimte	
921	22-01-19	GBW/VVD/ WV/CU- SGP/PvdA /CDA/GL/ D66	Faciliteren middenhuursegment	Wethouder van der Stee	Beleid	

From: Griffie
Sent: 21 Mar 2019 13:10:27
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboeken FW: Kerngegevenskaart Haaglanden 2018
Attachments: 19133-Begeleidende brief Promotiekaart HGL 2018.pdf; 19129-Promotiekaart 2018.pdf

---

Van: Tamar Hoekema [mailto:tamar.hoekema@socialeverhuurdershaaglanden.nl]

Verzonden: donderdag 21 maart 2019 12:39

Aan: Alex Veldhof; Griffie; Ingrid van Mulligen - Grifficie; Lida Garnier; Pieter van Hulten - Aedes; dhr. A. de Vos; dhr. B.S.M. Sepers; Griffie; dhr. G. van Egmond; dhr. J.A. Massaar; dhr. R. Blokland; dhr. R. Jeene; mw. drs. G. de Schipper-Tinga; mw. drs. L. Blankwaard - Rombout; Alexander Kops - PVV; Carola Schouten - CU; Daniel Koerhuis - VVD; Eline Nieuwland - van den Bosse; Erik Ronnes - CDA; Gijs van Dijk - PvdA; Henk Krol - 50 Plus; Jessica van Eijs - D66; Kuzu/Ozturk - DENK; Linda Voortman - GL; Sandr Beckerman - SP; Bob van Meijeren - Den Haag; Bob Vastenhoud - Gemeente Delft; cc - Sabine Verschoor - Gem Zoetermeer; Dhr. A. van der Laar - Rijswijk; Dhr. B. Revis - Den Haag; Stee, BPM van der (Ben); Dhr. R. Paalvast - Zoetermeer; Dorien Beukema - Den Haag; Gianni Pollarini - Gem ZTM; Gijs Hoofs; Wilk, WHJ van der (Jan); Joost Kool - Gemeente Zoetermeer; M. Plezier; Marijke van Waarde - Gem Zoetermeer; Marlous Meijboom - Wassenaar; Michel Grimbergen - Gem LV; Mw. J. Bouw - LV; Mw. K. Schrederhof - Delft; Mw. L. de Ridder - Wassenaar; Mw. W. Renzen-van Leeuwen - MD; P. van Straalen; Piet Prudhomme van Reine - Gem DH; R. Visscher - Pijnacker-Nootdorp; Secretariaat Pijnacker-Nootdorp; Susanne Eijgenraam - Midden-Delfland

CC: cc Angelique van der Marel, Rondon Wonen; cc Anneke Allewijn, Staedion; cc Arthur Lemaitre, Haag Wonen; cc Astrid de Koning, Wonen Midden Delfland; cc Bianca Elshof, Willibrordus Wassenaar; cc Birgit Taal, Rijswijk Wonen; cc Ditta Rouw, WoonInvest; cc Esmeralda Hoogervorst, Woonbron; cc Irma Hoogelander, Wonen Wateringen; cc Karin Baanvinger, Vestia; cc Kitty Zaat, Vestia; cc Linda van Barneveldt, Wonen Midden Delfland; cc Lorena Letmaath, Haag Wonen; cc Maarten Vos, Vidomes; cc Marianne van Rosmalen, Arcade; cc Marja van Leeuwen, Haag Wonen; cc Monique Hoek, De Goede Woning; cc Sarah van der Kraan, Staedion; cc Stefanie Oosterbroek, Vidomes; cc Tanja Roest, Rondon Wonen; cc Tina Elting, Wassenaarsche Bouwstichting; Dhr. A. Schakenbos, Vestia; Dhr. A. Zopfi, Wassenaarsche Bouwstichting; Dhr. K. Karsten a.i., Rijswijk Wonen; Dhr. L. de Boer, Rondon Wonen; Dhr. M. Baba, Woonbron Delft; Dhr. M. Ensink, DUWO; Dhr. P van Ling, Wonen Midden Delfland; Dhr. P. Huijsdens, Arcade; Dhr. R. Lemson, Arcade; Dhr. R. Straver, Vestia; Dhr. W. Krzeszewski, Staedion; Dhr. W.G.G. van Dam, wbv Willibrordus; Jozefine Hoft; Mw. D.L. Braal-Verhoog, Vidomes; Jolanda van Loon; Mw. K. van Dreven, Haag Wonen; Mw. M. Duiverman a.i., Wonen Wateringen; Mw. M. Heemskerk, DGW; Mw. M.L. Straks, WoonInvest

Onderwerp: Kerngegevenskaart Haaglanden 2018

Goedemiddag,

Met trots bieden wij u bijgaande Kerngegevenskaart Haaglanden aan met betrekking tot de periode 2018.

Indien u vragen of opmerkingen heeft, kunt u die sturen aan mij. Alvast hartelijk dank.

Met vriendelijke groet,

Tamar Hoekema

Business Controller

socialeverhuurdershaaglanden.nl

Aanwezig op ma | di | wo (ochtend) | do | vr (thuis)

mob. 06 – 48 76 76 62

tel. 079 - 30 30 000

Sociale Verhuurders Haaglanden

Maria Montessorilaan 19

2719 DB Zoetermeer

De inhoud van dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde en kan vertrouwelijke of persoonlijke informatie bevatten. Als u dit bericht onbedoeld heeft ontvangen verzoeken wij u het te vernietigen en de afzender te informeren. Het is niet toegestaan om een bericht dat niet voor u bestemd is te verspreiden of te kopiëren. Aan dit bericht inclusief de bijlagen kunnen geen rechten ontleend worden, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Sociale Verhuurders Haaglanden aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade en/of kosten die voortvloeien uit onvolledige en/of foutieve informatie in e-mailberichten.

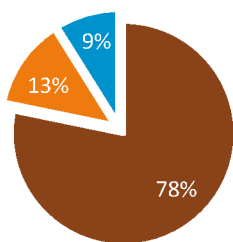

Kerngegevens over heel 2018

Aantal woningen regio Haaglanden	509.700
Corporatievoorraad regio Haaglanden	167.200
Nieuwbouw corporatiewoningen	400
Verkoop aan particulieren	435
Aantal nieuwe verhuringen	8.809
Actieve woningzoekenden	73.046

Corporatievoorraad

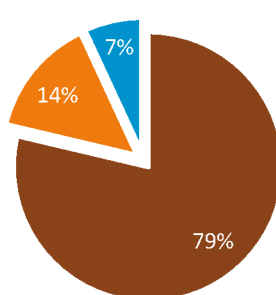
corporatievoorraad naar huurprijs per maand

- t/m €640,14 (betaalbaar)
- €640,14 t/m €710,68 (sociaal)
- vanaf €710,68 (vrije sector)

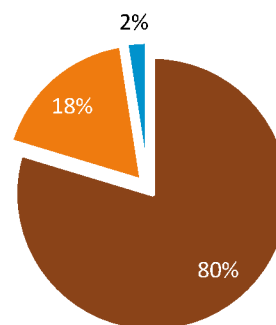
Verhuringen 2018

verhuurde woningen naar huurprijs per maand

- t/m €640,14 (betaalbaar)
- €640,14 t/m €710,68 (sociaal)
- vanaf €710,68 (vrije sector)

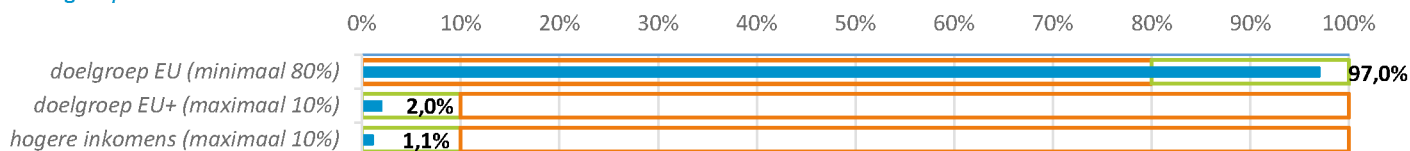
woningzoekenden die een woning hebben gekregen

- huurtoeslagdoelgroep
- vanaf huurtoeslaggrens t/m €41.056
- vanaf €41.056

Toewijzingseisen Rijksregulering

EU-doelgroep

Passend toewijzen

Verhuringen en wachttijd 2018

verhuringen	aantal	%
reguliere verhuringen	5.834	66%
verhuringen via voorrang	2.447	28%
verhuringen via lokaal maatwerk	528	6%

	wachttijd
totale huurtoeslagdoelgroep	52 mnd
vanaf HT-doelgroep t/m €41.056	50 mnd
vanaf €41.056	99 mnd

Toelichting

De corporatiesector in de regio Haaglanden bestaat uit 167.155 woningen. Hiervan heeft 78% een subsidiabele huur die onder de hoge aftoppingsgrens ligt. Ongeveer 9% heeft een huur boven de vrijesectorgrens.

In 2018 zijn 8.809 corporatiewoningen verhuurd, waarvan 78% met een subsidiabele huur tot de hoge aftoppingsgrens.

Aftoppingsgrenzen:

Voor 1- en 2-persoonshuishoudens geldt de eerste (ook wel lage) aftoppingsgrens van € 597,30 in 2018. Voor 3- en meerpersoonshuishoudens geldt de tweede (ook wel hoge) aftoppingsgrens van € 640,14 in 2018.

Actieve woningzoekenden:

Actieve woningzoekenden zijn woningzoekenden die hebben gereageerd op het advertentieaanbod van in het betreffende jaar verhuurde woningen.

Wachttijd:

De wachttijd is het aantal maanden dat ligt tussen de datum van inschrijving als woningzoekende en de huuringangsdatum van de woning.

Huurtoeslagdoelgroep (HT-doelgroep):

Tot de huurtoeslagdoelgroep behoren eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 22.400 en meerpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 30.400. Voor huishoudens vanaf 65 jaar gelden respectievelijk de grenzen € 22.400 (eenpersoons) en € 30.400 (meerpersoons).

EU-doelgroep (80%-10%-10%):

Vanaf 1 juli 2015 geldt een verruiming van de toewijzingsregels: Minimaal 80% van de toewijzingen van woningen met een huur tot de vrije-sectorgrens (€ 710,68; prijspeil 2018) moet toegewezen worden aan huishoudens met een inkomen tot de EU-grens (€ 36.798; prijspeil 2018). Daarnaast is er ruimte om maximaal 10% van deze woningen toe te wijzen aan huishoudens met een inkomen TOT EU+grens (€ 41.056; prijspeil 2018). Maximaal 10% mag toegewezen worden aan huishoudens met een inkomen boven de EU+grens.

Regionale prestatieafspraken sociale verhuringen

In regionaal verband is de afspraak gemaakt om minimaal 85% van de vrijkomende zelfstandige woningen die voor verhuur bestemd blijven te verhuren met een netto huurprijs die onder de vrije-sectorgrens ligt (€ 710,68).

Regionale prestatieafspraken betaalbare verhuringen

In regionaal verband is de afspraak gemaakt om minimaal 70% van de sociale verhuringen (zie onder 'sociale verhuringen') te verhuren met een subsidiabele huur die onder de hoge aftoppingsgrens ligt.

Betaalbare voorraad

In regionaal verband wordt de voorraad met een huur onder de hoge aftoppingsgrens (€640,14; prijspeil 2018) tot de betaalbare corporatievoorraad gerekend.

Sociale voorraad

In regionaal verband wordt de voorraad met een netto huur onder de vrijesectorgrens (€710,68; prijspeil 2018) tot de sociale corporatievoorraad gerekend.

Verhuringen/toewijzingen

Regulier: Tot de reguliere verhuringen worden gerekend alle verhuringen aan 'gewone' woningzoekenden op basis van inschrijfduur, loting of direct te huur inclusief vrije sector, studentenwoning of een groepswoning

Voorrang: Verhuringen aan woningzoekenden met een (sociaal/medisch/SV-)urgentie of specifieke doelgroepen zoals statushouders of uit instellingen via bemiddeling door een corporatiemedewerker

Lokaal maatwerk: Verhuringen aan woningzoekenden die in de toewijzing in hun eigen gemeente voorrang hebben gekregen op basis van lokaal vastgestelde voorrangsregels, exclusief verhuringen die bij regulier/voorrang opgenomen zijn.

Maria Montessorilaan 19
2719 DB ZOETERMEER
079-30 30 000
www.socialeverhuurdershaaglanden.nl

Geadresseerde

Delft, 21 maart 2019

Betref: Kerngegevenskaart Haaglanden 2018
ref.nr.: 19133

Geachte heer, mevrouw,

Met trots bieden we u de nieuwe Kerngegevenskaart Haaglanden aan. Op deze kaart ziet u de belangrijkste ontwikkelingen in 2018 in de regio Haaglanden op het gebied van de corporatievoorraad, de woonruimteverdeling en de verhuringen.

Ons doel is om u laagdrempelig te informeren. In de regio Haaglanden zetten de 15 samenwerkende corporaties in de 9 gemeenten zich in om de schaarse woningvoorraad zo adequaat mogelijk te benutten.

Graag horen we wat u van deze kaart vindt en als u vragen of opmerkingen heeft, helpen we u graag verder. U kunt ook contact opnemen met Tamar Hoekema, business controller, emailadres thamar.hoekema@socialeverhuurdershaaglanden.nl.

Met vriendelijke groet,
Sociale Verhuurders Haaglanden

Mohammed Baba
voorzitter

Overzicht toegekende projecten brede talentontwikkeling 1^e tranche

Spreiding over denominaties en sectoren

- Kinderopvang is in 11 projecten betrokken
- Primair onderwijs PCPO: 5 scholen
- Primair onderwijs WSKO: 9 scholen
- Primair onderwijs openbaar / algemeen bijzonder: 4 scholen
- Voortgezet onderwijs (ISW/Lentiz): 4 scholen
- Middelbaar beroepsonderwijs: 2 projecten
- Welzijn, bibliotheek, SKT, JGZ, logopedist, kinderfysiotherapeut: ieder in één project

Spreiding over thema's

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Ov														13
T														6
Ou														3
O&O														3
EF														4
LOB														3
MM														1

Ov: overgangen; T: Taal; Ou: ouderbetrokkenheid; O&O: onderzoekend en ontwerpnd leren; EF: Executieve functies; LOB: Loopbaanoriëntatie; MM: Multimedia

Overzicht projecten waarvoor subsidie is verleend

Project 1 - Wetenschap en technologie – PCPO De Blinkerd / KDV Simba Monster

Thema: onderzoekend en ontwerpnd leren (mede doorgaande lijn). Invoering W&T op school en kinderopvang.

Project 2 - Executieve functies wordt vervolgd – EWMM en anderen

Thema: executieve functies. Gaat hier om de ontwikkeling van een professionele leergemeenschap.

Project 3 – De Riddersprong – WSKO De Achtsprong en de Lange Keizer

Thema: Taal, overgang (en ouderbetrokkenheid). Het gaat hier om de intensivering van de overgang tussen kinderopvang en basisschool. Doorgaande lijn peuterplein – kleuterplein.

Project 4 - Samen ontdekken we talent! – PCPO Westland (Kameleon, Wegwijzer, Alexander) en Okidoki

Thema: onderzoekend en ontdekkend leren, executieve functies, doorgaande lijn. Op de drie scholen en kinderdagverblijf Okidoki wordt al een aantal jaren gewerkt aan onderzoekend en ontdekkend leren. Dat vergt nieuwe vaardigheden bij leerkrachten, kinderen én ook hun ouders.

Project 5 – Onderwijs Anders – ISW Irenestraat en WSKO De Nieuwe weg en WSKO Verburchhof

Thema: onderzoeken en ontwerpen leren, overgangen. Verkenning van gepersonaliseerd leren op PO en VO, daarna mogelijk invoering.

Project 6 - Overgang doorstroom vo-mbo executieve functies in het Westland – MBO Westland Lentiz / Dalton Mavo / Het groene Lyceum

Thema: overgang, executieve functies. Verbetering van de doorstroom vmbo-mbo.

Project 7 - SSSSS – WSKO St. Jozef en KDV de Waterspiegel

Thema: taal en multimedia (mede doorgaande lijn). Willen de overgang voorschools – school versterken door verbeteren van aanbod (taal en multimedia).

Project 8 – LOB in het Westland – MBO Westland en ISW Vakcollege, ISW Sweelincklaan, Lentiz, Lentiz Flora

Thema: overgangen en LOB. Verbeteren van het LOB.

Project 9 – Opgroeien doe je samen – WSKO ‘t Startblok en Stichting Kwest (Kiekaboe, Peuterhof), Vitis Welzijn, Bibliotheek, JGZ Honselersdijk, SKT gem Westland,

Thema: overgangen, ouderbetrokkenheid, taalvorming, loopbaan oriëntatie. Een divers project gericht op het bevorderen van betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind – met inzet van verschillende partijen.

Project 10 - Executieve functies en het leerrendement – WSKO De Zeester / Simba, Logopedie, kinderfysio (zitten in één gebouw)

Thema: executieve functies (en ook overgangen/samenwerken). Intensivering samenwerking verschillende partijen met aandacht voor executieve functies.

Project 11 – Van sterke basis naar de top – OBS De Driekleur, Okidoki, Openbare Daltonschool Naaldwijk

Thema: taal, overgang. De school en de kinderopvang zijn bezig met het vinden en benoemen van gemeenschappelijke thema's voor peuters en kleuters. Dat kan ook de samenwerking en afstemming in de doorgaande lijn verder stimuleren.

Project 12 - Direct op de passende plek en het maximale uit de leerling: een soepele overgang PO/VO – ISW Sweelincklaan (VMBO), PCPO Prins Willem Alexanderschool, ISW Gasthuislaan (HAVO/VWO)

Thema: overgang, LOB. Zeer actueel thema. Aanleiding is wellicht de verandering van schooladvies (voor de CITO). Er zijn zorgen over onder- of overadvies in de overgang PO naar VO. Er worden betere protocollen gemaakt en vooral ook afstemming tussen de scholen. In het plan is naast de vmbo en de basisschool nu ook een HAVO/VWO betrokken.

Project 13 – Westland express – Okidoki – WSKO basisschool Andreashof, WSKO basisschool St Jozefschool, WSKO basisschool Mariaschool, Villa Okidoki, KDV ‘t Molentje, KDV Blocky

Thema: Taal, overgang, Doel: door middel van de kortdurende activiteiten in de klas op een andere manier bezig te zijn met taal en de taal uiteindelijk te verbeteren (en het betrekken van ouders daarbij).

Motie tegen structureel terugbrengen uren hulp in de huishouding in Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat hulp in de huishouding valt onder de maatschappelijke ondersteuning en onder de zorgplicht van de gemeente valt;

dat maatschappelijke ondersteuning geen gunst is, maar een recht;

dat hulp in de huishouding nodig is bij bejaarden en vaak hoog bejaarde inwoners die dikwijls ook nog gezondheidsklachten hebben;

dat in het memo de wethouder erkent dat vanaf 1 januari 2019 er iets aan het veranderen is en van bewoners en degenen die zorg moeten verlenen massaal berichten binnenkomen dat er structureel gekort wordt op het aantal uren die gemaakt worden voor hulp in de huishouding;

dat blijktbaar het College externen en ook wellicht ambtenaren van onze gemeente de operatie laat uitvoeren;

dat blijktbaar uitvoering plaatsvindt door afvinklijsten te gebruiken die met inwoners besproken worden en die uiteindelijk in veel gevallen ertoe leiden dat het aantal uren wordt teruggebracht;

dat dat in ieder geval betekent dat het drinken van een kopje koffie niet meer mogelijk is en dat weer tot verdere vereenzaming en afzondering leidt van mensen die nou net dat op prijs stellen;

dat vanuit de gemeente dit soort grote onrust niet moet worden veroorzaakt en meer empathie en begrip voor kwetsbare inwoners moet bestaan, kwetsbare inwoners die al ernstig genoeg te lijden hebben onder de steeds schraler wordende zorgvoorzieningen;

dat voorts de euro's besteed moeten worden aan daadwerkelijke huishoudelijke hulp en niet aan bureaus die op een kille en gevoelloze manier het totaal aantal hulpuren in de huishouding in Westland moeten terugbrengen;

Verzoekt het College:

- Terug te draaien met directe ingang de operatie die vanaf 1 januari 2019 is gestart om het aantal hulpuren in de huishouding terug te schroeven en die operatie te staken;
- Behalve in die gevallen waarin daar concrete aanleiding voor is, het aantal uren hulp in de huishouding te continueren en daarbij in ieder geval deugdelijk maatwerk te verrichten;
- Te stoppen met het laten invullen bij keukentafelgesprekken van afvinklijsten waardoor keukentafelgesprekken eigenlijk geen gesprekken meer zijn, maar "een tool" om het aantal uren terug te brengen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van:

Westland Verstandig   GemeenteBelang Westland   GroenLinks Westland

Peter Duijsens   Kelly van Tol   Ulbe Spaans

PvdA Westland   D66 Westland

Nico de Gier   Benjamin Hofland

VNG

**Consequenties uitspraken CRvB
voor Wmo beleid gemeenten**

14, 15 en 23 januari 2019

Programma

- 10:00**   **Opening en toelichting op het programma door Linda Hazenkamp (VNG)**
- 10:15**   **Presentatie door Esther Schaake (Pels Rijcken)**
- 11:00**   **Vragenronde**
- 11:30**   **Pauze**
- 11:45**   **Vragen en discussie**
- 12:30**   **Afsluiting**

**Gemeenten moeten aan de bak na uitspraak inzake
resultaatgericht indiceren Wmo**

de Rechtspraak

UITSPRAAK CRVB DOODSTEEK RESULTAATGERICHT INDICEREN

**Gemeenten moeten concrete afspraken maken
over huishoudelijke hulp**

**CLAIM UW
HUISHOUDELIJKE
ZORG TERUG!**

CRvB 18 mei 2016 (Rotterdam)

De Centrale Raad heeft geoordeeld dat:

*“De beleidsregels noch het toekenningsbesluit verschaffen **inzicht in de vraag op welke concrete wijze invulling wordt gegeven aan het bereiken van de resultaten van een schoon en leefbaar huis en het kunnen beschikken over schone en draagbare kleding en hoe met de te behalen resultaten een als compensatie te kwalificeren resultaat van huishoudelijke verzorging kan worden verkregen.**”*

CRvB 18 mei 2016 (Rotterdam)

Verder oordeelt de Centrale Raad dat als een zorgaanbieder met de cliënt afstemt op welke wijze compensatie plaatsvindt, dat slechts in overeenstemming met de Wmo 2007 is, als “***die afstemming geschiedt ter uitvoering van een door het College genomen beschikking over de concrete hoeveelheid zorg die aan die persoon moet worden geboden***”.

Rechtspraak na 18 mei 2016

Verschillende rechtbanken hebben na 18 mei 2016 uitspraken gedaan over resultaatgericht indiceren

Rechtbank Gelderland

*“...als de wijze waarop het resultaat dient te worden bereikt wordt geconcretiseerd op een wijze die op basis van objectieve criteria kan worden getoetst. Uit de uitspraak van de Centrale Raad van 18 mei 2015 (ECLI:NL:CRVB:2016:1402) volgt dat concreet moet zijn welke activiteiten moeten worden verricht om het resultaat te bereiken, **hoeveel tijd** daarvoor nodig is en met welke frequentie deze activiteiten moeten worden verricht.”*

Rechtspraak na 18 mei 2016

Voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland-West-Brabant

*"Naar het oordeel van de voorzieningenrechter zijn deze uitspraken mutatis mutandis ook van toepassing op **het toekennen van begeleiding** op resultaatgebieden onder de reikwijdte van de Wmo 2015. Dit betekent dat niet alleen concreet moet zijn welke activiteiten moeten worden verricht om het resultaat te bereiken, maar ook hoeveel tijd daarvoor nodig is en met welke frequentie deze activiteiten moeten worden verricht."*

Rechtspraak na 18 mei 2016

*"Door te indiceren in resultaatgebieden en het ondersteuningsplan onderdeel uit te laten maken van het indicatiebesluit, is **voldoende inzicht** verschaft in de vraag op welke concrete wijze invulling wordt gegeven aan het bereiken van de resultaten "een schoon en leefbaar huis" en "het beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding" en hoe met de te behalen resultaten een als compensatie te kwalificeren resultaat van de huishoudelijke verzorging kan worden verkregen. Dat de te besteden tijd (per activiteit) niet wordt vermeld, doet hier niet aan af."*

Rb. Rotterdam 19 februari 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:1002

CRvB 18 oktober 2017

*"De gemachtigde van het college heeft ter zitting verklaard dat het college kennis heeft genomen van de uitspraken van de Raad van 18 mei 2016 (ECLI:NL:CRVB:2016:1402 en ECLI:NL:CRVB:2016:1403) en bezig is om zijn beleid daaraan aan te passen. De gemachtigde van het college heeft erkend dat de besluitvorming in het (gewijzigde) besluit van 29 juni 2015, zoals gehandhaafd in het bestreden besluit niet in overeenstemming is met genoemde uitspraken **nu een op (onafhankelijk) objectief, deugdelijk onderzoek berustende normering voor de toekenning van huishoudelijke ondersteuning ontbreekt.**"*

CRvB 8 oktober 2018

- Client heeft astma COPD, rugklachten, oogklachten en psychische klachten
- Vanaf 10 juni 2013: 4 uur per week HH
- In het leveringsplan wordt per ruimte in de woning vermeld welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, door wie en met welke frequentie
- GGD heeft twee keer geconstateerd dat er sprake is van vervuiling

CRvB 8 oktober 2018

*"In feite weet verzoeker door deze wijze van verstrekking van een maatwerkvoorziening tot op heden niet op **hoeveel uur** ondersteuning hij kan rekenen. Dat het college in het bestreden besluit voor de concretisering van de aanspraak heeft verwezen naar het bijgevoegde leveringsplan, waarin per woonruimte is vermeld welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, door wie en met welke frequentie, doet hieraan niet af."*

CRvB 8 oktober 2018

Beleidsregels Voorzieningen Maatschappelijke Ondersteuning Steenbergen 2015:

"Onder een schoon en leefbaar huis wordt verstaan dat de woning schoon moet zijn volgens algemeen gebruikelijke hygiënische normen. Iedereen die in de woning woont, moet gebruik kunnen maken van een schone huiskamer, een schoon slaapvertrek, schoon beddengoed, een schone keuken, een schone douche, toilet en gang. Leefbaar staat ook voor opgeruimd en functioneel"

CRvB 8 oktober 2018

Beleidsregels Voorzieningen Maatschappelijke Ondersteuning Steenbergen 2015:

"Onder een schoon en leefbaar huis wordt verstaan dat de woning schoon moet zijn volgens algemeen gebruikelijke hygiënische normen. Iedereen die in de woning woont, moet gebruik kunnen maken van een schone huiskamer, een schoon slaapvertrek, schoon beddengoed, een schone keuken, een schone douche, toilet en gang. Leefbaar staat ook voor opgeruimd en functioneel"

CRvB 8 oktober 2018

"Nu niet is gebleken dat de in de Beleidsregels genoemde maatstaven voor een schoon en leefbaar huis op zodanig onderzoek berusten, bestaat geen inzicht in de vraag welk niveau van schoon voor een huishouden verantwoord is, welke concrete activiteiten daarvoor verricht moeten worden, met welke frequentie deze activiteiten verricht moeten worden en met name hoeveel tijd nodig is om de activiteiten te verrichten om te kunnen spreken van een schone en leefbare woning."

CRvB 8 oktober 2018

"Het staat het college vrij om de huishoudelijke ondersteuning van verzoeker na aanpassing van de gemeentelijke regelgeving conform 4.11 en 4.12 en na herbeoordeling met inachtneming van artikel 2.3.2 van de Wmo 2015 in te trekken of te wijzigen voor de toekomst."

CRvB 8 oktober 2018

Consequenties voor de praktijk (huishoudelijke ondersteuning)

- Het noemen van tijd in de beschikking (of het ondersteuningsplan) is noodzakelijk in verband met de rechtszekerheid
- De tijd moet gebaseerd zijn op 'deugdelijk onderzoek'
- In het individuele geval moet worden getoetst of de tijd ook passend is voor de cliënt

CRvB 8 oktober 2018

Consequenties voor de praktijk begeleiding, dagbesteding, jeugdhulp?

- Uitspraak zegt daar niets over
- Begeleiding, dagbesteding en jeugdhulp zijn ander soort voorzieningen, maar rechtszekerheid speelt ook bij deze voorzieningen

CRvB 8 oktober 2018

Repareren beleid:

- Uren noemen in de beschikking of het ondersteuningsplan
- onderzoek laten verrichten door objectief, door een onafhankelijke, geen belang bij de uitkomst hebbende derde, het onderzoek van KPMG en Bureau HHM gebruiken of het CIZ Protocol Huishoudelijke Verzorging toepassen
- Beleidsregels aanpassen
- Overeenkomsten met aanbieders checken, eventueel nieuwe afspraken maken

CRvB 8 oktober 2018

Juridisch niet gehouden cliënten die geen bezwaar/beroep hebben lopen terug te zetten in uren of te compenseren als geen (nieuwe) persoonlijke omstandigheden worden aangedragen.

Let wel; politieke en/of beleidsmatige afweging kan een andere zijn.

Handvat:

- Periode kort en/of beleidswijziging beperkt of alleen procedureel → geen tussenoplossing alle cliënten
- Periode lang (6 mnd.- 1 jaar) → wel tussenoplossing alle cliënten

Kies bij conflicten voor een informele aanpak (Prettig Contact met de Overheid zie voor een handleiding voor het sociaal domein:

<http://prettigcontactmetdeoverheid.nl/bibliotheek/1015>)

CRvB 8 oktober 2018

Mogelijke werkwijze tot nieuw beleid

Onderscheid:

1. cliënten die bezwaar en beroep hebben ingesteld, procedure loopt nog
2. bestaande cliënten geen bezwaar en beroep
nieuwe meldingen/aanvragen
3. nieuwe cliënten

**CLAIM UW
Huishoudelijke
ZORG TERUG!**

CRvB 8 oktober 2018

- 1. Cliënten die bezwaar en beroep hebben ingesteld, procedure loopt nog**
  - uitspraak afwachten
  - oude indicatie of indicatie op basis van uren CIZ Protocol Huishoudelijke Verzorging

CRvB 8 oktober 2018

2. **bestaande cliënten geen bezwaar en beroep nieuwe meldingen/aanvragen cliënten**

- nieuwe feiten of omstandigheden? ja, via normale procedure in behandeling nemen
- korte periode tot nieuw beleid: tijdelijk indiceren o.b.v. bestaand beleid
- enkel verwijzen naar uitspraken → formele rechtskracht; geen sprake van nieuwe feiten of omstandigheden → brief met uitleg of formeel afdoen

CRvB 8 oktober 2018

3. Nieuwe cliënten

- tijdelijk op basis van bestaand beleid indiceren
- bij bezwaar en beroep: tijdelijke oplossing indicatie gebaseerd CIZ Protocol Huishoudelijke Verzorging
- alternatief: alle cliënten (tijdelijk) op basis van oude indicatie of indicatie gebaseerd op CIZ Protocol

CRvB 10 december 2018

Wat is een deugdelijk onderzoek?

Resultaten tijdsmetingen: norm totale tijd per jaar

		Woonruimten						Indirecte tijd	Totaal		
Tijd in uren per jaar		Woonkamer		Slaapkamer		Keuken				Badkamer en toilet	
 Afnemen nat en droog		13,3		5,8		0,3			4,9		24,3
 Stofzuigen en dwellen		9,2		4,4		5,4			3,6		22,6
 Ramen en gordijnen		1,1		1,0		0,6		0,1			2,8
 Bed verschonen				3,6							3,6
 Keuken schoonmaken						16,3					16,3
 Sanitair schoonmaken								15,9			15,9
 Opruimen		0,2		0,1							0,3
<i>Indirecte tijd</i>											19,0
Totaal		23,8		15,0		22,6		16,0		8,6	104,9

Categorie schoonmaakactiviteiten

CRvB 10 december 2018

- Onderzoek naar standaardmodule 78 uur per jaar HH
- De gemeente Nijkerk en Bodegraven-Reeuwijk hebben de onderzoekresultaten aan hun beleid ten grondslag gelegd
- Het beleid wijkt op punten af van het beleid van de gemeente Utrecht

Rechtbank Gelderland

"De rechtbank is van oordeel dat het KPMG-rapport niet deugdelijk tot stand is gekomen. Het baseren van de urennormen op gemiddeldes is in strijd met de strekking van de Wmo 2015. Het is immers de taak van verweerder om te allen tijde maatwerk toe te passen, dus ook bij de standaard taken. Aangezien Bureau HHM voor het resultaat met de grootste omvang, het schoon en leefbaar houden van de woning, gebruik heeft gemaakt van de resultaten van het onderzoek van KPMG, is het HHM-rapport evenmin deugdelijk tot stand gekomen."

CRvB 10 december 2018

- **KPMG onderzoek, uitgangspunten norm:**
- Het is een gemiddelde norm
- Omvang van de woning, de samenstelling van het huishouden en de aanwezigheid van huisdieren (beïnvloedingsfactoren) zijn buiten beschouwing gelaten.
- In de urennorm zijn begrepen de noodzakelijke schoonmaakactiviteiten, de frequentie per activiteit per jaar en de gemiddelde tijdsduur per activiteit.

CRvB 10 december 2018

- Onderzoek is volgens de CRvB onafhankelijk en deugdelijk
- Norm heeft betrekking op standaardmodule
- Onderzoek of meer tijd nodig is vanwege beïnvloedingsfactor(en) en/of het ontbreken van eigen kracht
- Meer uren in het geval van bijzondere omstandigheden (medische noodzaak om een hoger niveau van hygiëne of schoonhouden)

CRvB 10 december 2018

Wanneer kun je als gemeente de resultaten gebruiken?

Als de belangrijkste uitgangspunten uit dat rapport ook worden overgenomen. Zo moet bijvoorbeeld worden uitgegaan van dezelfde schoonmaakactiviteiten en moet rekening worden gehouden met de indirecte tijd.

CRvB 10 december 2018

Repareren beleid:

- onderzoek laten verrichten door objectief, door een onafhankelijke, geen belang bij de uitkomst hebbende derde, het onderzoek van KPMG en Bureau HHM gebruiken of het CIZ Protocol Huishoudelijke Verzorging toepassen
- Beleidsregels aanpassen
- Overeenkomsten met aanbieders checken, eventueel nieuwe afspraken maken

CRvB 10 december 2018

Mogelijke werkwijze tot nieuw beleid

Onderscheid:

1. cliënten die bezwaar en beroep hebben ingesteld, procedure loopt nog
2. bestaande cliënten geen bezwaar en beroep
nieuwe meldingen/aanvragen
3. nieuwe cliënten

**CLAIM UW
Huishoudelijke
ZORG TERUG!**

CRvB 10 december 2018

- 1. Cliënten die bezwaar en beroep hebben ingesteld, procedure loopt nog**
  - uitspraak afwachten
  - oude indicatie of indicatie op basis van uren CIZ Protocol Huishoudelijke Verzorging

CRvB 10 december 2018

2. **bestaande cliënten geen bezwaar en beroep nieuwe meldingen/aanvragen cliënten**

- nieuwe feiten of omstandigheden? ja, via normale procedure in behandeling nemen
- korte periode tot nieuw beleid: tijdelijk indiceren o.b.v. bestaand beleid
- enkel verwijzen naar uitspraken → formele rechtskracht; geen sprake van nieuwe feiten of omstandigheden → brief met uitleg of formeel afdoen

CRvB 10 december 2018

3. Nieuwe cliënten

- tijdelijk op basis van bestaand beleid indiceren
- bij bezwaar en beroep: tijdelijke oplossing indicatie gebaseerd CIZ Protocol Huishoudelijke Verzorging
- alternatief: alle cliënten (tijdelijk) op basis van oude indicatie of indicatie gebaseerd op CIZ Protocol

Vragen

Heeft u nog vragen?

Contactgegevens:

ee.schaake@pelsrijcken.nl

(0)70 515 32 38

Rechter doet opnieuw uitspraak over indicatie huishulp Enschede

12 maart 2019 - Auteur: Marjolijn Bruurs - Bron:

<https://mantelzorgelijk.nl/uit-het-nieuws-rechter-doet-opnieuw-uitspraak-over-indicatie-huishulp/>

Uit het nieuws: Rechter doet opnieuw uitspraak over indicatie huishulp

De hoogste bestuursrechter in Nederland heeft onlangs opnieuw een gemeente op de vingers getikt over de wijze van toekenning van huishulp vanuit de wmo. De gemeente Enschede moet aanvragers van huishoudelijke hulp voortaan een duidelijke – in uren omschreven – toekenning geven. Dus er mag geen sprake meer zijn van omschrijvingen als ‘een schoon huis’ of ‘twee keer per week schoonmaken’. Dat is volgens de rechter onvoldoende.

Duidelijker kan het niet worden voor gemeenten: ‘resultaat gericht’ indiceren zoals veel gemeenten dat nu doen, is niet langer acceptabel. Inmiddels is er al een hele rij gemeenten die worden teruggefloten vanwege deze manier van werken. De uitspraak van de Centrale Raad is bindend voor alle gemeenten.

Opvallend in de Enschedese uitspraak is dat die nog strenger is dan voorgaande vonnissen tegen deze manier van werken: **er móet voortaan een indicatie in tijd/uren worden afgegeven**. Het is niet langer toegestaan in algemene bewoordingen huishoudelijke hulp toe te kennen.

Enschede geeft beschikkingen af waarin wel is opgenomen waar in huis wordt schoongemaakt en hoe vaak dat moet gebeuren. De Centrale Raad levert daar nu een rekensom bij: de man die in beroep ging krijgt voortaan wekelijks ruim vier uur hulp. Daarbij wordt uitgegaan van de regels/urenindicaties van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).

Indien nodig moeten gemeenten van die normuren afwijken, als er meer hulp nodig is. En dat moet in samenspraak met de aanvrager worden

afgewogen, precies zoals bedoeld met maatwerk in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Gemeenten lijken vooralsnog geen haast te maken met het aanpassen of stopzetten van ‘resultaat gericht’ indiceren. Ze leggen daarmee de uitspraken van de hoogste bestuursrechter aan de kant. Enkele gemeenten, zoals Steenbergen, de Peelgemeenten en nu ook Enschede, laten weten dat ze eerst afwachten hoe de minister van VWS denkt over ‘resultaat gericht indiceren’. *Bron: iederin.nl*

Uitspraak Centrale Raad van Beroep

Instantie Centrale Raad van Beroep

Datum uitspraak 06-02-2019 Datum publicatie 04-03-2019

Zaaknummer 18/635 WMO15-PV

Rechtsgebieden Socialezekerheidsrecht

Bijzondere kenmerken Hoger beroep

Inhoudsindicatie

In hoger beroep is aangevoerd dat het college heeft nagelaten om te bepalen

hoeveel tijd nodig is om de benodigde activiteiten met de toegekende frequentie te

verrichten. Deze grond slaagt. Verwijzing naar uitspraak van de Raad van 8

oktober 2018,

ECLI:NL:CRVB:2018:3241. De rechtbank heeft dit niet

onderkend. Vernietiging aangevallen uitspraak voor zover aangevochten. De Raad

voorziet zelf. College heeft ter zitting toegezegd dat eenmalig extra ondersteuning

bij het huishouden wordt verstrekt voor achterstallige schoonmaakwerkzaamheden.

Vindplaatsen Rechtspraak.nl

Uitspraak

Centrale Raad van Beroep

Meervoudige kamer

Proces-verbaal van de mondelinge uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de

rechtbank Overijssel van 21 december 2017, 17/888 (aangevallen uitspraak)

Partijen:

[Appellant] te [woonplaats] (appellant)

ECLI:NL:CRVB:2019:676

18 635 WMO15-PV, 18/4540 WMO15-PV, 19/564 WMO15-PV

het college van burgemeester en wethouders van Enschede (college)

Datum uitspraak: 6 februari 2019

Zitting hebben: M.F. Wagner, als voorzitter, en L.M. Tobé en N.R. Docter, als leden.

Griffier: G.D. Alting Siberg.

Ter zitting zijn verschenen: [naam A], namens appellant, en [naam B] en

[naam C], namens het college.

Hierna volgen de beslissing van de Centrale Raad van Beroep en de overwegingen waarop deze

berust.

1. In hoger beroep is aangevoerd dat het college heeft nagelaten om te bepalen hoeveel tijd nodig is

om de benodigde activiteiten met de toegekende frequentie te verrichten. Deze grond slaagt. Dit volgt

uit de uitspraak van de Raad van 8 oktober 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3241. De rechtbank heeft dit

niet onderkend. Dit betekent dat de aangevallen uitspraak wordt vernietigd, voor zover

aangevochten.

2. Doende wat de rechtbank zou behoren te doen wordt vernietigd het besluit van 9 juni 2017.
3. Het beroep tegen de besluiten van 2 februari 2018 en 25 september 2018 is gegrond. Deze

besluiten worden vernietigd.

4. De Raad bepaalt zelf voorziend dat aan appellant met ingang van 6 februari 2019 vier uur en tien

minuten per week ondersteuning bij het huishouden wordt verstrekt voor Licht huishoudelijk werk

(inclusief afwas), Zwaar huishoudelijk werk, Was verzorging, Extra was beddengoed en Extra

schoonmaak van het toilet. Hierbij wordt aangesloten bij het CIZ protocol en de door appellant

benodigde tijd.

5. Daarnaast heeft het college ter zitting toegezegd dat het college eenmalig vier uur en tien minuten

extra ondersteuning bij het huishouden verstrekt aan appellant om achterstallige

schoonmaakwerkzaamheden te laten verrichten.

6. De Raad veroordeelt het college in de proceskosten van appellant in hoger beroep tot een bedrag

van € 49,80 en bepaalt dat het college aan appellant het betaalde griffierecht vergoedt van € 126,-.

Deze beslissing is uitgesproken in het openbaar.

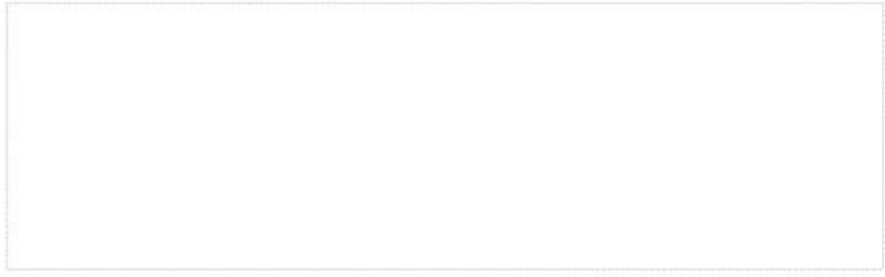
BESLISSING

Waarvan proces-verbaal.

De griffier De voorzitter

(getekend) G.D. Alting Siberg (getekend) M.F. Wagner

UITSPRAAK CRVB DOODSTEEK RESULTAATGERICHT INDICEREN

Yvonne Jansen • 26 okt 2018 • 3 reacties

Een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) krijgt waarschijnlijk verstrekkende consequenties voor gemeenten die 'resultaatgericht' huishoudelijke hulp indiceren. Zij zullen op basis van maatwerk uren moeten toekennen.

Onherroepelijk

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft uitsproken dat de gemeente Steenberg en te vaag was toen zij een inwoner niet een aantal uren ondersteuning toekende, maar uitsluitend een resultaat, te weten een schoon en leefbaar huis. De uitspraak is onherroepelijk en betekent volgens jurist Kevin Wevers, die de cliënt vertegenwoordigde, dat alle gemeenten die op deze manier huishoudelijke hulp indiceren, hun beleid moeten aanpassen en waarschijnlijk contracten met zorgaanbieders moeten openbreken. Ook moeten die gemeenten anders inkopen.

Geen uren

Resultaatgericht indiceren geschiedt op basis van een vooraf in beleidsregels vastgelegd resultaat, zorgprofiel, arrangement of traject, waarin geen aantal uren is verbonden aan de beschikking.

Vuil

Vanwege een nog lopend hoger beroep vroeg Wevers namens zijn chronisch zieke cliënt een voorlopige voorziening aan. Die is COPD-patiënt en heeft huisstofallergie. De GGD constateerde bij twee onderzoeken op verschillende momenten dat de woning ook na de schoonmaak vuil was. De rechtbank Zeeland-West-Brabant zei dat cliënt daarover bij de zorgaanbieder moest klagen, vanwege de resultaatafspraken.

Vernietigen

De CRvB ging een stap verder dan een voorlopige voorziening en besloot meteen ook maar een uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant te vernietigen. In eerste aanleg verklaarde die het beroep van de Steenbergenaar tegen het indicatiebesluit ongegrond, onder meer omdat de gemeente de afspraken uit het leveringsplan onderdeel maakte van het indicatiebesluit.

VACATURES

- Technisch medewerker A (elektromonteur) - Delft
- Seniorbeheerder Riool en Water - Doorn
- Informatie Manager - Lelystad
- Projectleider verduurzamen vastgoed - Eindhoven
- Afdelingshoofd Economie & Arbeidsmarkt - Tilburg

[Klik hier voor alle vacatures](#)

VAN ONZE PARTNERS

Bent u de ideale beleidsadviseur binnen het sociaal domein?

De weg vrijmaken voor sociaal ondernemers. Hoe doen we dat?

Praktisch instrument voor verhoging of verlaging van de bijstandsnorm

Onderwijs-gerelateerde jeugdhulp

Subjectieve criteria

'Volgens mij heeft de Centrale Raad het helemaal gehad met alle verschillende, soms haaks op elkaar staande uitspraken van rechtbanken in het land, de subjectieve criteria die gemeenten aanvoeren en de onduidelijkheid die dat voor betrokkenen veroorzaakt', aldus Wevers. 'Zij wil een objectieve normering. Behalve taken, frequentie en de mate van schoon hoort daar het aantal uren hulp bij.'

Maatwerkvoorziening

Wevers cliënt heeft volgens de Centrale Raad op basis van zijn conditie en huidige omstandigheden recht op 5,5 uur huishoudelijke ondersteuning, in plaats van de vier uur die hij kreeg. Dat hoort bij een maatwerkvoorziening, aldus de nieuwe uitspraak.

Leveringsplan

Steenbergen stapte van 'claim- en aanbodgericht' indiceren over op een 'vraag- en resultaatgericht' aanbod. Bij iedere aanvrager moet onderzocht worden welk resultaat moet worden behaald met de ondersteuning, waarna met de zorgaanbieder een leveringsplan wordt gemaakt. Daarin staat niet het aantal uren te leveren huishoudelijke hulp, maar per ruimte de uit te voeren werkzaamheden, wie dat doet, met welke frequentie en het te behalen resultaat. De zorgaanbieder mag vervolgens zelf bepalen hoe dat wordt behaald en kan daar tussentijds verandering in aanbrengen.

Concretisering

Maar daardoor weet de cliënt van Wevers volgens de CRvB niet op hoeveel uur ondersteuning hij kan rekenen. 'Dat het college in het bestreden besluit voor de concretisering van de aanspraak heeft verwezen naar het bijgevoegde leveringsplan, waarin per woonruimte is vermeld welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, door wie en met welke frequentie, doet hieraan niet af', aldus de uitspraak.

Doodsteek

Volgens Wevers betekent het oordeel van de CRvB de doodsteek voor de praktijk van het resultaatgericht indiceren en aanbesteden. Gemeenten die dit doen, moeten mogelijk contracten openbreken. En dat zijn er niet weinig, volgens de jurist. Hij schat in dat in 2016 ongeveer een derde van de gemeenten resultaatgericht indiceerde en inkoop 'en dat aantal is alleen maar gestegen.' Zo besloten Nijmegen en Eindhoven volgens hem recent nog op deze basis huishoudelijke hulp toe te kennen.

Geen haast

Wevers verwacht niet dat de uitspraak betekent dat gemeenten haast zullen maken met het aanpassen van hun beleid. 'Ze gaan overleggen binnen het college, met ambtenaren en de raad, extern advies inwinnen en schuiven de zaak zo op de lange baan. Het kan dus nog een poos duren voor cliënten weten waar ze aan toe zijn. Een andere vraag is volgens hem of gemeenten alleen de bezwaarmakers tegemoet komen, of alle inwoners die resultaatgericht huishoudelijke hulp krijgen.

CIZ-protocol

Gemeenten die de uitspraak volgen, kunnen volgens Wevers het best terugvallen op het zogeheten 'CIZ-

Krachtenbundeling voor meer naderbij

**MASTERCLASS
BEDRIJFSVOERING
VOOR DE
OVERHEID**

SUCCESVOL LEIDINGGEVEN
BINNEN DE OVERHEID

**BINNENLANDS
BESTUUR** NYENRODE
BUSINESS UNIVERSITEIT

15 en 23 MEI, 13, 20 en 27 JUNI, 4 JULI
Nyenrode Business Universiteit van 15.30 uur tot 19.00 uur

nyenrode.nl/bedrijfsvoeringoverheid

● **DOSSIERS**

Bijgewerkt op: 02-11 3D: verdeling budget
Bijgewerkt op: 07-09 Dossier: Huishoudelijke hulp
Bijgewerkt op: 11-08 Dossier: Vluchtelingen

Leveringsplan

Steenbergen stapte van 'claim- en aanbodgericht' indiceren over op een 'vraag- en resultaatgericht' aanbod. Bij iedere aanvrager moet onderzocht worden welk resultaat moet worden behaald met de ondersteuning, waarna met de zorgaanbieder een leveringsplan wordt gemaakt. Daarin staat niet het aantal uren te leveren huishoudelijke hulp, maar per ruimte de uit te voeren werkzaamheden, wie dat doet, met welke frequentie en het te behalen resultaat. De zorgaanbieder mag vervolgens zelf bepalen hoe dat wordt behaald en kan daar tussentijds verandering in aanbrengen.

Concretisering

Maar daardoor weet de cliënt van Wevers volgens de CRvB niet op hoeveel uur ondersteuning hij kan rekenen. 'Dat het college in het bestreden besluit voor de concretisering van de aanspraak heeft verwezen naar het bijgevoegde leveringsplan, waarin per woonruimte is vermeld welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, door wie en met welke frequentie, doet hieraan niet af', aldus de uitspraak.

Doodsteek

Volgens Wevers betekent het oordeel van de CRvB de doodsteek voor de praktijk van het resultaatgericht indiceren en aanbesteden. Gemeenten die dit doen, moeten mogelijk contracten openbreken. En dat zijn er niet weinig, volgens de jurist. Hij schat in dat in 2016 ongeveer een derde van de gemeenten resultaatgericht indiceerde en inkoop 'en dat aantal is alleen maar gestegen.' Zo besloten Nijmegen en Eindhoven volgens hem recent nog op deze basis huishoudelijke hulp toe te kennen.

Geen haast

Wevers verwacht niet dat de uitspraak betekent dat gemeenten haast zullen maken met het aanpassen van hun beleid. 'Ze gaan overleggen binnen het college, met ambtenaren en de raad, extern advies inwinnen en schuiven de zaak zo op de lange baan. Het kan dus nog een poos duren voor cliënten weten waar ze aan toe zijn. Een andere vraag is volgens hem of gemeenten alleen de bezwaarmakers tegemoet komen, of alle inwoners die resultaatgericht huishoudelijke hulp krijgen.

CIZ-protocol

Gemeenten die de uitspraak volgen, kunnen volgens Wevers het best terugvallen op het zogeheten 'CIZ-protocol'. 'Daarin wordt wél rekening gehouden met individuele omstandigheden en maatwerk geboden.'

Duur

Uitvoering geven aan de uitspraak van de CRvB kan voor gemeenten duur uitpakken. Gemeenten die huishoudelijke hulp opnieuw aanbesteden, moeten daarvoor een reële prijs betalen, volgens een sinds vorig jaar geldende Algemene Maatregel van Bestuur. Een concreet bedrag is daar niet aan verbonden.

REAGEER OP DIT ARTIKEL

BINNENLANDS BESTUUR **NYENRODE BUSINESS UNIVERSITEIT**

DOSSIERS

- Bijgewerkt op: 02-11 3D: verdeling budget
- Bijgewerkt op: 07-09 Dossier: Huishoudelijke hulp
- Bijgewerkt op: 11-08 Dossier: Vluchtelingen

WESTLANDVERSTANDIG

MOOTIE 12.9.
(Raad 16-04-'19)

Motie doorstroom ouderen naar geschikte woningen

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Constateernde dat:

- Veel ouderen in een (te) grote woning wonen;
- Deze woningen vaak ook niet echt geschikt zijn voor mensen die op latere leeftijd minder mobiel worden;
- Verhuizen naar een beter toegankelijke woning vaak geen optie is omdat dan de ouderen geconfronteerd worden met een hogere huur of omdat er geen geschikte woning in de buurt voorhanden is.

Overwegende:

dat het belangrijk is dat voor iedereen een geschikte en betaalbare woning op maat beschikbaar is;

dat doorstromen van huurwoningen verbeterd moet worden;

dat doorstroming gestimuleerd kan worden met passende maatregelen zoals een verhuisvergoeding, ontzorging bij de verhuizing en wellicht zelfs een doorstroompremie;

Verzoekt het College om:

- Afspraken te maken met de woningcorporaties zodat ouderen makkelijker in een kleinere en of beter bereikbare woning kunnen wonen.
- Concrete maatregelen te nemen zoals het invoeren van een verhuisvergoeding, een verdere ontzorging bij de verhuizing en mogelijk ook een doorstroompremie.
- Te komen met een actieplan "Langer thuis" en over de voortgang hiervan de Raad te informeren.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Aangehouden t.b.v.
bespreking in de
eenvolgende
raadscommissie,
A. Begijn
griffier

WESTLANDVERSTANDIG

MOTIE 12.10
(Raad 16-04-2019)

Motie meergeneratiewoningen in Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat onder meer in Nijmegen en Utrecht goede ervaringen zijn met meergeneratiewoonprojecten;

dat het een vernieuwend woonconcept betreft geïnspireerd op meergeneratiewoningen in Duitsland;

dat een meergeneratiehof is bedoeld voor mensen die hun eigen leven leiden en af en toe ook hun kennis, kunde en tijd en ruimte met anderen willen delen. Ieder in zijn eigen woning met veel flexibiliteit, maar ook een beetje samen is een uniek concept;

dat het ook een nieuwe woonvorm is voor de ouder wordende samenleving;

dat de gemeente in deze aan zet is bij in ieder geval het faciliteren van nieuwe woonvormen waaronder de meergeneratiewoning;

Verzoekt het College:

De mogelijkheden van meergeneratiewoningen (combinatie van kinderopvang, ouderenopvang en jongeren-, ouderen- en spoedzoekershuisvesting) in Westland te onderzoeken en hierover te rapporteren aan de Raad.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van Westland Verstandig
Peter Duisens

Aangehouden, t.b.v.
bespreking in de
deurvolgende
raadscommissie.
A. Bergman,
griffie.

WESTLANDVERSTANDIG

Rondvraag Commissie MO van 13 mei 2019

Al weer geruime tijd geleden heeft onze fractie gesproken met de initiatiefnemers voor het nieuwe gebruik van de Aloysiusschool in Monster. Eerder was er een publicatie over een samenwerkingsovereenkomst tussen Wonen Wateringen, de gemeente en het burgerinitiatief. Sindsdien is het stil.

De volgende vragen:

- Is de wethouder bekend hoe ver het staat en of er inmiddels op alle punten overeenstemming is?
- In de buurt gonst het ook van geruchten dat de gemeente met een andere projectontwikkelaar afspraken aan het maken is. Klopt dat gerucht en waarom wordt dan niet eerst het burgerinitiatief afgewacht?

Peter Duijsens

Fractievoorzitter Westland Verstandig

WESTLANDVERSTANDIG

Rondvraag voor de Commissie EFO van 8 mei 2019

Inzake ingekomen stuk 3.10

In hoeverre gaat de wethouder het verzoek van het bestuur Stichting Dorpshuis Kwintsheul Kastanjehof honoreren?

Peter Duijsens
Westland Verstandig

College Burgemeester en Wethouders en
Gemeenteraad Gemeente Westland

Kwintsheul, 27 maart 2019

Betreft: Exploitatietekort Dorpshuis Kastanjehof.

Geacht College,

Het zal u niet ontgaan zijn. Wij worden bedreigd in ons voortbestaan.

Onlangs zijn wij een "Vriendenactie" gestart voor ons Dorpshuis om op die manier te trachten mensen aan ons te binden die het dorpshuis een warm hart toe dragen. Deze actie heeft zelfs de pers gehaald. En inmiddels hebben al ruim 100 vrienden zich gemeld! De exploitatieverliezen lopen de laatste jaren hard op; 2018 gaat een negatief saldo van ruim € 20.000,00 laten zien.

Hieronder treft u een overzicht aan van de belangrijkste (vaste) lasten van het afgelopen jaar:

Vaste lasten 2018

Gemeente Westland, OZB	€ 3.338,70
Gemeente Westland Retributie	€ 821,10
AESY Liftonderhoud	€ 1.126,75
NUON Energie	€ 8.966,98
Personeelskosten, incl verz.	€ 53.765,00
Accountantskosten	€ 5.967,72
Nationale Nederl. Opstal/inb verz	€ 3.903,48
	€ 77.889,73

De Stichting Kastanjehof runt een Dorpshuis en dat heeft een maatschappelijke functie voor inwoners, ondernemers en het verenigingsleven van de kern Kwintsheul. De afgelopen periode proberen we de bestaande activiteiten winstgevender te maken en nieuwe activiteiten op te starten en vragen een jaarlijkse bijdrage aan de vrienden van Kastanjehof. Maar dat is nu onvoldoende om een positieve exploitatie te draaien. Vele maatschappelijke accommodaties krijgen een jaarlijkse bijdrage vanuit de gemeente of zijn in het bezit van de gemeente en hebben een jaarlijks negatief saldo dat gedekt wordt uit de gemeentelijke begroting.

Wij vragen i.v.m. de huidige precaire situatie bij deze aan de gemeente een jaarlijkse bijdrage vanuit de gemeente van €10.000,00 en tevens om de gemeentelijke OZB en de Retributie voor de Kastanjehof te laten vervallen. Voor 2020 e.v. jaren zou dit in de meerjarenbegroting kunnen worden opgenomen en voor 2019 zou dit mogelijk uit een van de bestaande begrotingsposten van de gemeente Westland kunnen. Indien u nog vragen heeft zijn wij natuurlijk altijd beschikbaar voor overleg met u.

Vriendelijke groet,
Rob Schraven,
Bestuur Stichting Dorpshuis Kwintsheul-Kastanjehof

rekeningnummer: NL67RABO0126508674
KvK nummer: 41145408
BTW nummer: NL 0027.82.066.B.01

WESTLANDVERSTANDIG

Rondvraag Commissie MO van 13 mei 2019

Inzake: Voortgang overleg de Leuningjes / de Veiling en de WOS

Onze fractie bereiken berichten dat het overleg tussen de Leuningjes / de Veiling en de WOS niet vlotjes genoeg loopt. De Leuningjes / de Veiling gaat ervan uit dat het bedrag van circa € 600.000,-- "op de plank ligt" voor onder meer de renovatie van de kleine zaal. Renovatie zal er anders uit komen te zien als de WOS niet zou komen. Komt de WOS wel, dan zal er een structurele aanpassing moeten geschieden.

Voorts heeft het College blijkbaar een blauwdruk beloofd tijdens het gesprek van 26 maart 2019, maar die komt maar niet af. De vraag wordt gesteld wat die blauwdruk dan zou behelzen.

De Leuningjes / de Veiling gaat ervan uit dat sprake zal zijn van een huurverhouding tussen de Leuningjes / de Veiling (verhuurder) en de WOS (huurder) en dat daarnaast een samenwerkingsovereenkomst gesloten wordt tussen de Leuningjes / de Veiling en de WOS waarbij in hoofdlijnen de te maken afspraken worden vastgelegd. In geval van verhuizing van de WOS zal een aanzienlijk bedrag nodig zijn om het Leuningjesgebouw aan te passen (meer dan de voorziene € 600.000,--) en voorts zal de WOS een huurbedrag dienen te voldoen aan de Leuningjes.

Dit leidt tot de volgende vragen:

- Hoe ver is het College c.q. de wethouder met de mogelijke verhuizing van de WOS naar de Leuningjes?
- Klopt het dat de blauwdruk er nog niet is ondanks de toezegging in het gesprek van 26 maart 2019?
- Klopt het dat als de WOS niet zou komen een bedrag van € 600.000,-- nog beschikbaar is voor de renovatie van onder meer de kleine zaal?
- Is het College bereid om een bedrag te begroten voor het geval de WOS wel verhuist naar de Leuningjes en bestaat inzicht in de hoogte van dat bedrag?
- Heeft het College inmiddels duidelijkheid over de bestemming en eventueel het geldelijk belang bij het vrijkomen van de WOS-huisvesting in 's-Gravenzande?

- De wethouder heeft aangegeven richting de partijen dat bij het vertrek van de WOS het gebouw voor Okidoki bestemd zal zijn. Klopt dat?
- Heeft de wethouder zelf een tijdsplan voor ogen wanneer er duidelijkheid moet zijn over de verhuizing van de WOS?
- Waarom duurt een en ander zo lang en hoe kan het proces versneld worden?
- Wanneer wordt de claim van de Leuningjes geregeld inzake schade aan de inventaris (€ 350.000,--). Van wie is de huidige inventaris?

Peter Duijsens

Fractievoorzitter Westland Verstandig

Rondvraag voor de commissie MO van 13 mei 2019

Op woensdag 8 mei 2019 schreef de VNG een open brief aan alle Nederlanders met een dringende oproep voor extra financiering van de jeugdzorg. De VNG stelde dat de gemeenten de gedecentraliseerde taken wel eens terug zouden kunnen geven aan het Rijk¹.

Nog dezelfde dag werd bericht dat minister De Jonge voor 2019 een bedrag van 350 miljoen euro beschikbaar zou stellen aan de gemeenten, gevolgd door 190 miljoen in 2020 en 2021².

Het bovenstaande leidt tot de volgende vragen:

1. Heeft het college kennisgenomen van het standpunt van de VNG en de reactie van de minister?
2. Welk bedrag zal de gemeente Westland naar verwachting van deze extra toegekende gelden uitgekeerd krijgen?
3. Is deze extra uitkering een geormerkt bedrag voor de jeugdzorg? Zo niet, beschouwt het college deze uitkering als geormerkte gelden?
4. Op welke manier zal het bedrag dat Westland zal ontvangen worden ingezet?

---

¹ <https://nos.nl/artikel/2283687-water-staat-ons-aan-de-lippen-gemeenten-willen-meer-geld-voor-jeugdzorg.html>

² <https://nos.nl/artikel/2283743-kabinet-trekt-honderden-miljoenen-extra-uit-voor-jeugdzorg.html>

Rondvraag 'Lachgas ballonnen evenementen'

Commissie: MO

Maandag 13 mei 2019

Ons is ter ore gekomen dat er tijdens het koningsdag feest van organisator Cannes Outdoor aan de bar ballonnen te koop waren met daarin lachgas.

Momenteel is er veel in de media te lezen over het gebruik van lachgas onder veelal jongeren. De meningen zijn verdeeld over de hoeveelheid schade die de inname van lachgas kan veroorzaken aan de gezondheid.

Ondanks het feit dat er nog niet exact duidelijk is wat de concrete gevolgen zijn van het gebruik van lachgas op de gezondheid, is in ieder geval duidelijk dat de inname hiervan geen positieve uitwerking heeft.

Wij nemen aan dat de wethouder het gebruik van lachgas niet ziet als één van de alternatieven voor het gebruik van alcohol zoals gesteld in het project 'Zero Heroes'?

Met het oog op aankomende feesten en evenementen van onder andere Cannes Outdoor willen wij de wethouder het volgende vragen:

- Is de wethouder bereid om in gesprek te gaan met de organisator en de wens uit te spreken dat wij t.a.v. drugs graag een ontmoedigingsbeleid zien i.p.v. een aanmoedigingsbeleid?
- Is de wethouder bereid om bij de aanvraag van vergunningen de organisatoren van evenementen het dringende verzoek te doen om geen lachgas ballonnen te zullen verkopen?

Namens de fractie van GBW,

Mireille van der Stelt